

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
LIPIEC 2018**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 358

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 358. W badaniu uczestniczyły 262 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	27
	10) Konkurencyjność towarów zagranicznych	29
	11) Bariery działalności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	32

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W lipcu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększyła się w porównaniu z czerwcem o 0,3 pkt. Obecnie wynosi 1,5 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 6,2 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się w ciągu miesiąca o 0,7 pkt do wysokości 1,8 pkt. Jest wyższa niż przed rokiem o 7,3 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika w skali miesiąca wzrosła o 10,3 pkt do poziomu -1,9 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 3,9 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowano tylko w przedsiębiorstwach zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Wzrost wartości wskaźnika dla tej grupy wyniósł 6,8 pkt. W pozostałych grupach koniunktura pogorszyła się; najbardziej w przedsiębiorstwach największych, zatrudniających ponad 500 pracowników (o 3,7 pkt). Najwyższą wartość, 2,7 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu od 51 do 250 pracowników, a najniższą, -0,6 pkt, dla przedsiębiorstw z zatrudnieniem do 50 i ponad 500 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych wzrost wartości wskaźnika koniunktury odnotowano tylko dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty (o 5,5 pkt). W pozostałych grupach koniunktura pogorszyła się; najbardziej w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (spadek wartości wskaźnika wyniósł 6,5 pkt). Najwyższą wartość, 10,1 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty, a najniższą, -11,4 pkt, dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku.

4. W przekroju regionalnym pogorszenie koniunktury miało miejsce w trzech makroregionach: południowym, południowo-zachodnim i województwie mazowieckim. Największy spadek wartości wskaźnika, o 15,1 pkt, odnotowano dla województwa mazowieckiego. Obecna wartość IRGIND dla tego regionu, -18,2 pkt, jest zarazem najniższą w tym badaniu. W pozostałych makroregionach koniunktura poprawiła się; najbardziej w makroregionie północnym (o 12 pkt). Najwyższą wartość, 10,5 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla makroregionu wschodniego.

5. Postępuje łagodnie spowolnienie aktywności przemysłowej. Słabnie pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych i utrwała się negatywne oddziaływanie czynników cyklicznych. Znaczny wzrost wartości wskaźnika koniunktury w skali roku jest wyłącznie tzw. efektem bazy – skutkiem bardzo niskiego poziomu IRGIND w lipcu 2017 r. Obniżyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji, pogorszyła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych oraz ich oceny ogólnej kondycji gospodarki polskiej. Wzrosły natomiast wartości sald odpowiedzi na pytania o wielkości zamówień i zatrudnienia. Zmniejszyły się zapasy. Utrzymują się różnice między przedsiębiorstwami prywatnymi a publicznymi zarówno w ocenie sytuacji bieżącej jak i zmian koniunktury w najbliższej przyszłości. Większy pesymizm cechuje firmy prywatne. Za główne ograniczenie rozwoju ich działalności uznały one barierę podatkową. Należy spodziewać się kontynuacji spadkowej tendencji w najbliższych miesiącach.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się o 4,1 pkt. Wynosi obecnie 3,0 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,0 pkt (w lipcu 2017 r. obniżyła się względem czerwca o 15,6 pkt). Spadek wartości salda zanotowano zarówno dla firm prywatnych jak i publicznych. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wartości salda miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 12,5 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 6,2 pkt). Przewidywany jest dalszy spadek produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień wynosi -0,9 pkt. W ciągu miesiąca zwiększyła się o 0,9 pkt. Jest również wyższa od wartości sprzed roku (o 12,3 pkt, należy

jednak zauważyć, że w lipcu 2017 r. obniżyła się w porównaniu z czerwcem o 12,1 pkt). Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 9,6 pkt), a największy spadek w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 9,7 pkt). Producenci spodziewają się spadku zamówień w kolejnych miesiącach.

8. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych w ciągu miesiąca zwiększyło swoją wartość o 3,0 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano zarówno dla firm publicznych jak i prywatnych. Obecna wartość salda, równa -1,5 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 20,8 pkt (rok temu miesięczny spadek wartości salda wyniósł 19 pkt). W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zamówień eksportowych miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 33,8 pkt), a spadek zanotowano w produkcji dóbr inwestycyjnych i nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (w obu o 2,9 pkt). Prognozowany jest spadek zamówień eksportowych w najbliższym okresie.

9. Poziom zapasów zmniejszył się w ciągu miesiąca o 6,0 pkt. Spadek wartości salda odnotowano dla obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda, -5,6 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 6,4 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zapasów miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda niższa o 18,3 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 11,1 pkt). Firmy przewidują dalszy spadek zapasów w najbliższych miesiącach.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen wyrobów gotowych są odmienne – dla firm prywatnych odnotowano spadek wartości salda, a dla publicznych wzrost. W skali miesiąca wartość salda ogółem zwiększyła się o 0,9 pkt i wynosi 11,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 7,7 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost cen wyrobów gotowych miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 6,9 pkt), a spadek zanotowano jedynie w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 12,1 pkt). Ankietowani spodziewają się, że dotychczasowa słaba tendencja wzrostowa utrzyma się w następnych miesiącach.

11. Znacznie wzrosło zatrudnienie. Wartość salda zwiększyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 5,1 pkt. Wynosi obecnie 7,5 pkt i o tyle jest wyższa od wartości sprzed roku. Wzrost zatrudnienia nastąpił tylko w przedsiębiorstwach prywatnych. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zatrudnienia miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się aż o 23 pkt). Przewidywany jest wzrost zatrudnienia w nadchodzących miesiącach, jednak mniejszy niż zanotowany w lipcu.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw prywatnych pogorszyła się, publiczne informują o jej poprawie. Wartość salda ogółem zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 3,0 pkt i wynosi -2,8 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych najbardziej pogorszyła się sytuacja finansowa producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda niższa o 13,6 pkt), a poprawę odnotowano tylko w produkcji półproduktów (o 3,4 pkt). Spodziewana jest nieznaczna poprawa sytuacji finansowej w kolejnych miesiącach.

13. Pogorszyły się również opinie ankietowanych nt. ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. W ciągu miesiąca saldo zmniejszyło swoją wartość o 5,8 pkt. Obecnie wynosi ona -4,2 pkt i jest o 7,8 pkt niższa do wartości sprzed roku. Gorzej (niż przed miesiącem) oceniają stan polskiej gospodarki tylko przedsiębiorstwa prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych najbardziej pogorszyły się opinie producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się o 11,4 pkt), a poprawę ocen odnotowano wyłącznie u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego

użytku (o 10,5 pkt). Anketowani spodziewają się dalszego pogorszenia ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce w najbliższym okresie.

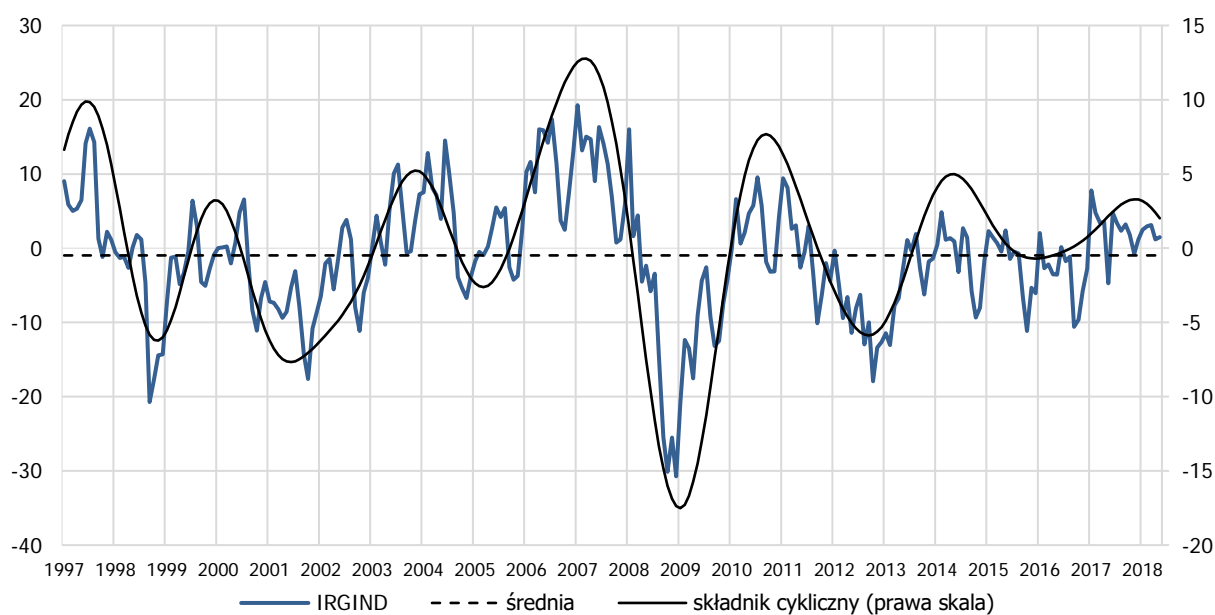
14. W ciągu kwartału o 0,7 punktu procentowego zmniejszył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Przedsiębiorstwa przewidują jego wzrost w kolejnym kwartale.

15. O 1,6 pkt zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o konkurencyjność towarów zagranicznych na polskim rynku. Obecnie wynosi 6,0 pkt i jest o 1,4 pkt niższa od wartości sprzed roku. Kwartalny spadek wartości salda odnotowano zarówno dla firm prywatnych jak i publicznych. Zdaniem ankietowanych, w kolejnych miesiącach konkurencyjność importu wzrośnie.

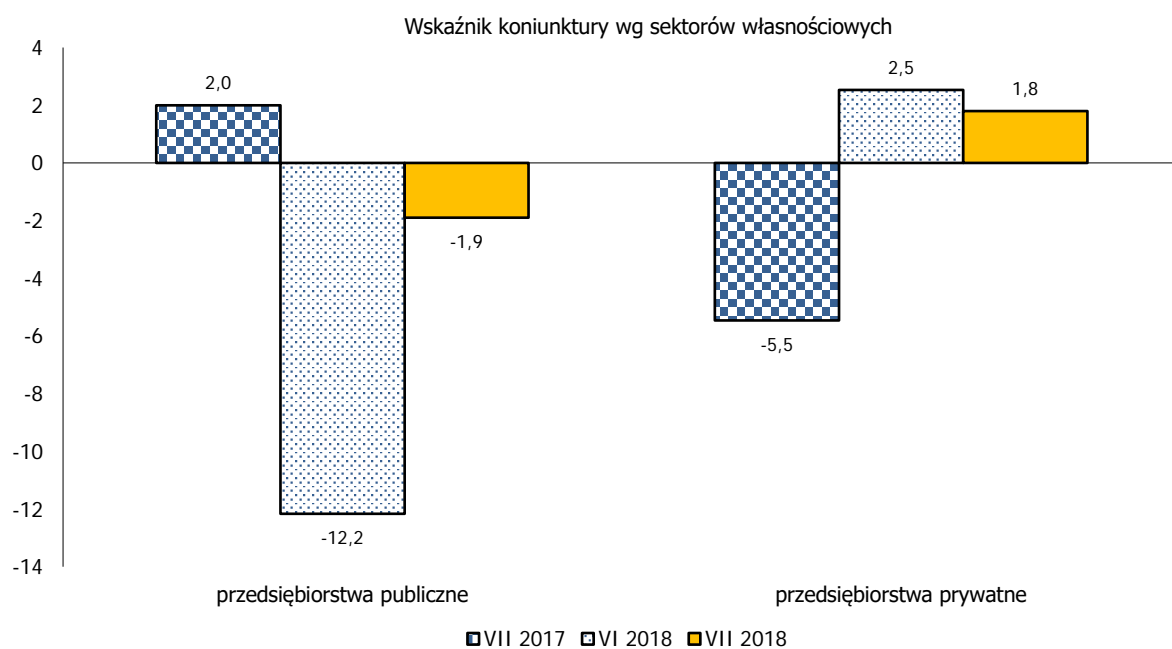
16. W lipcowym badaniu koniunktury przemysłowej odnotowano zmianę w rankingu barier ograniczających aktywność przedsiębiorstw. Na pierwsze miejsce wysunęła się bariera podatkowa. Wymienia ją 46,2% badanych, o 4,9 pkt proc. więcej niż w kwietniu. Na drugim miejscu przedsiębiorstwa wymieniają niestabilność przepisów prawnych. Odsetek przedsiębiorstw wskazujących tę barierę zwiększył się w ciągu kwartału o 4,4 pkt proc. do poziomu 42,9%. Na trzecim miejscu wymieniane są problemy ze znalezieniem wykwalifikowanej siły roboczej. Wskazuje je 41,5% procent badanych przedsiębiorstw, o 3,3 pkt proc. mniej niż w kwietniu br.

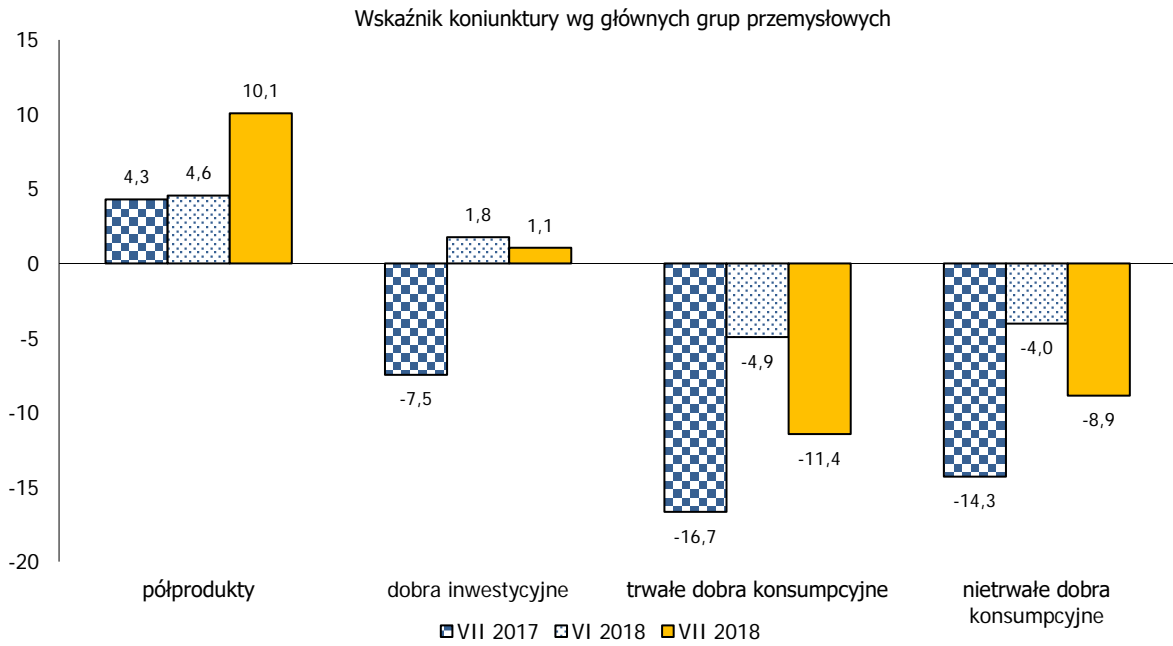
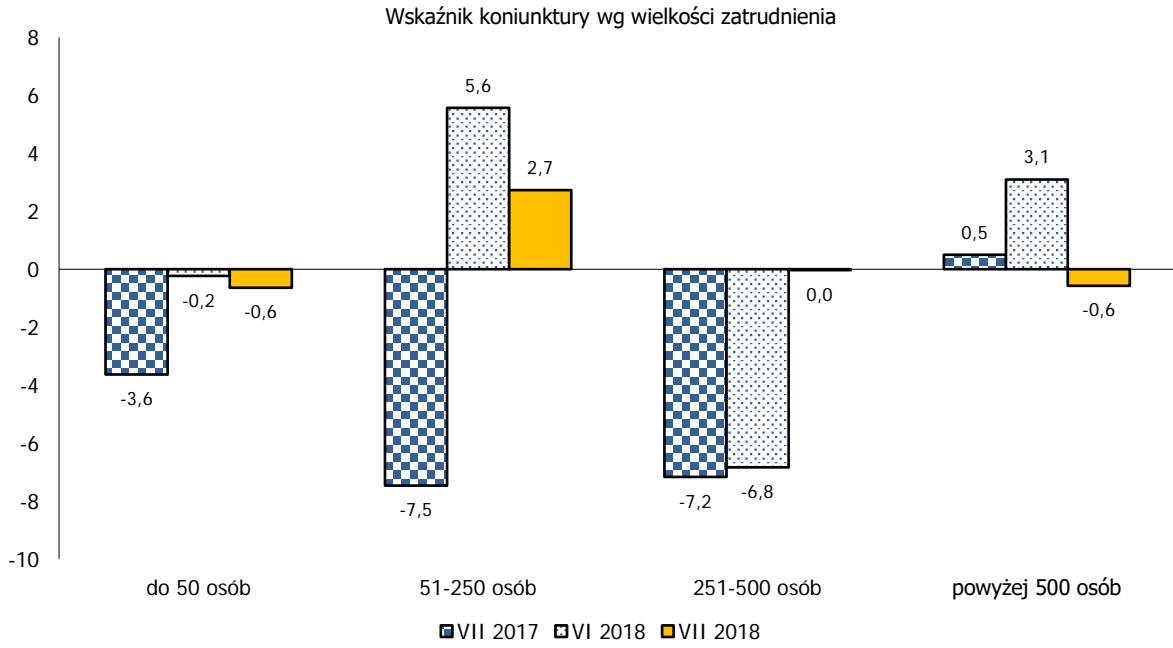
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

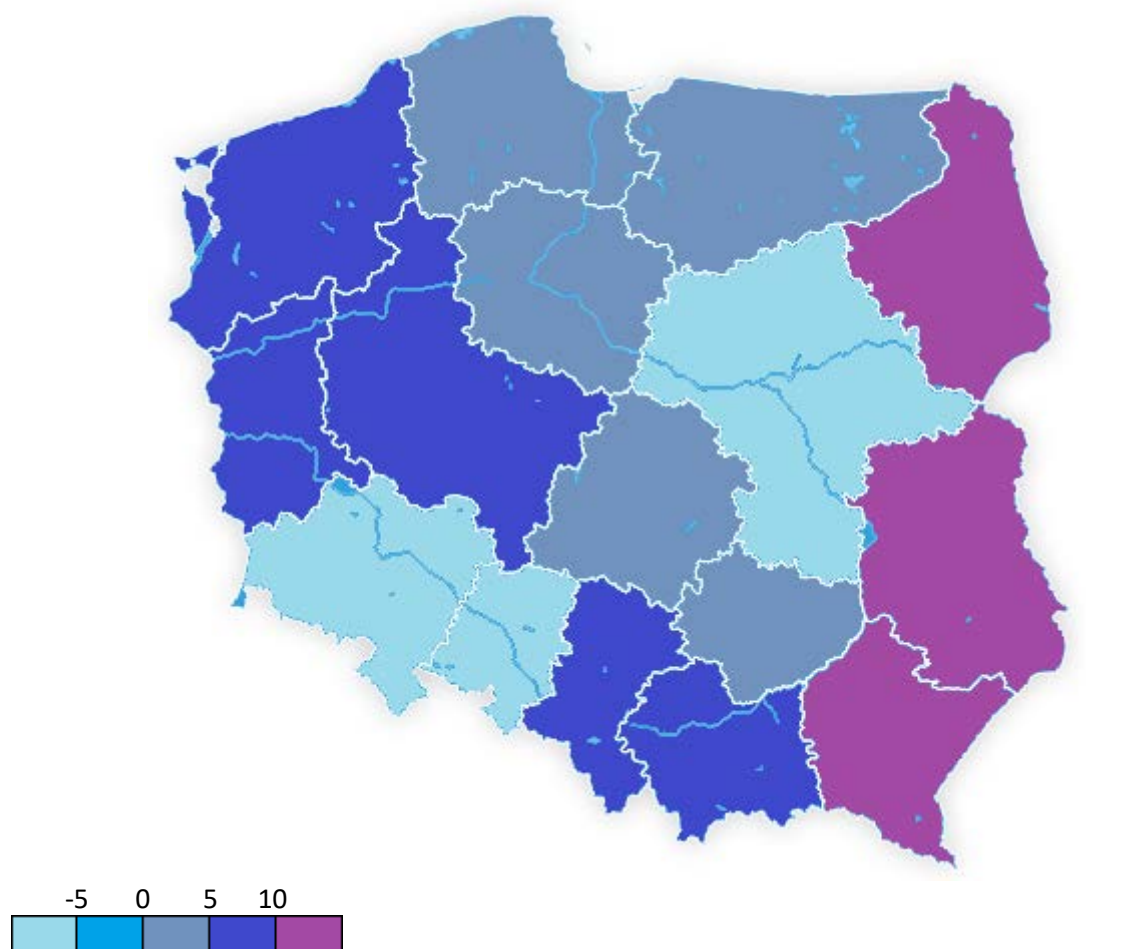

składowe salda	VII'17	III'18	IV'18	V'18	VI'18	VII'18
1. wielkość produkcji – przewidywania	-0,2	17,9	9,1	4,3	5,8	-0,2
2. wielkość zamówień – stan	-13,2	-8,0	2,1	0,7	-1,8	-0,9
3. zapasy - stan	0,8	2,5	2,3	-4,4	0,4	-5,6
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	-4,7	2,5	3,0	3,1	1,2	1,5

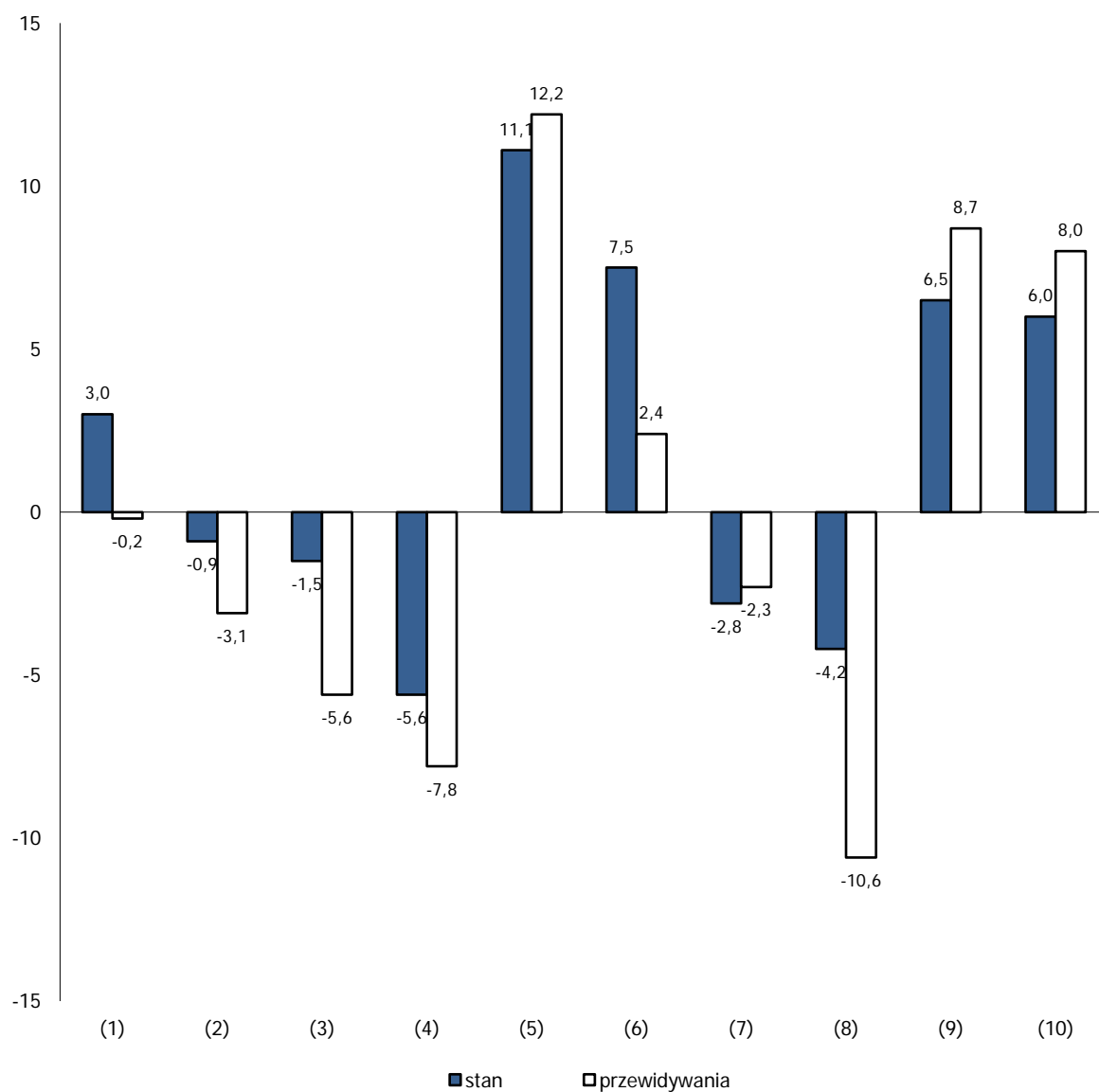

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	VII'17	VI'18	VII'18
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-4,3	11,9	5,7
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-3,1	3,0	6,6
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	4,0	-0,9	-9,6
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-16,2	-10,5	1,5
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	3,9	-5,0	4,5
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-2,9	5,3	10,5
Województwo mazowieckie	-11,9	-3,1	-18,2

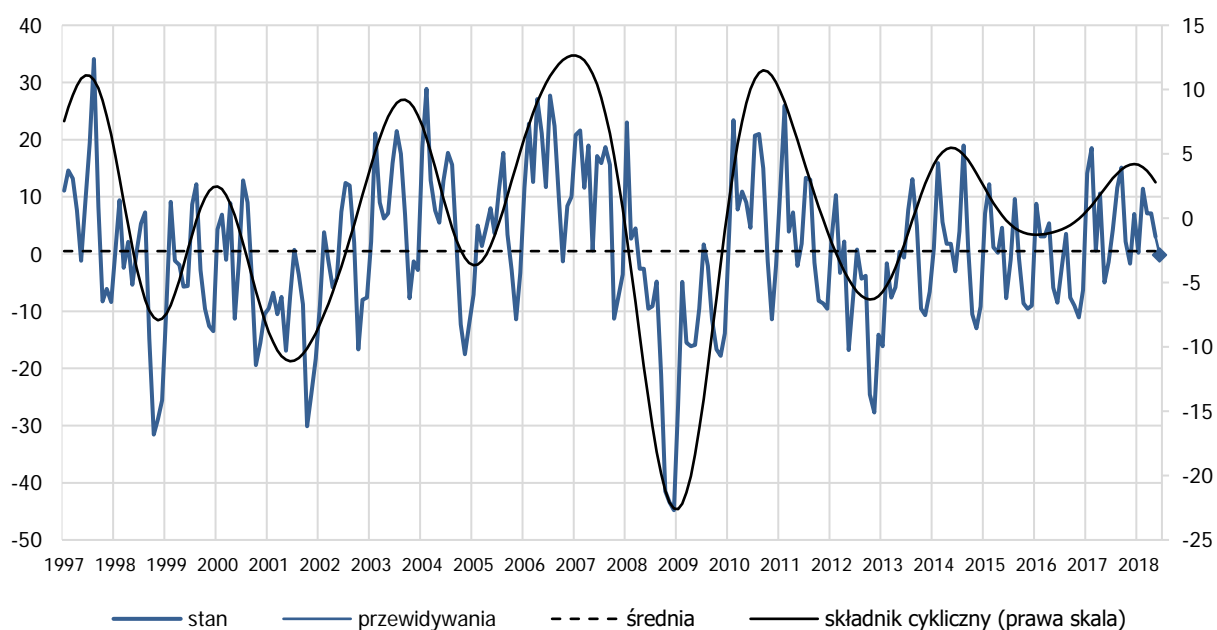
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

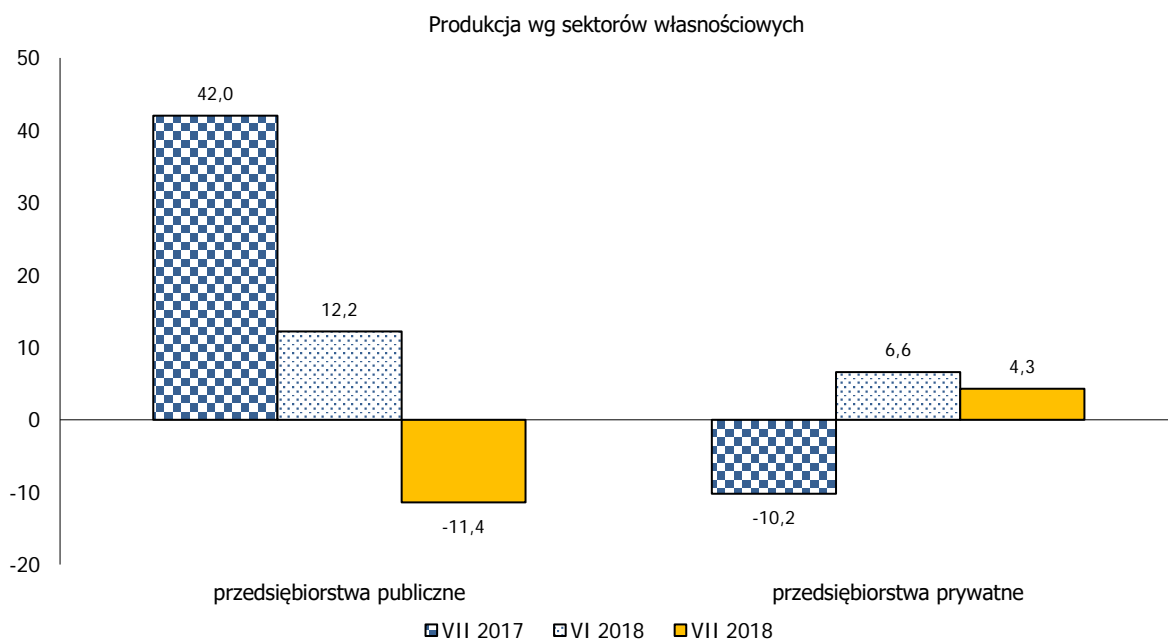
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

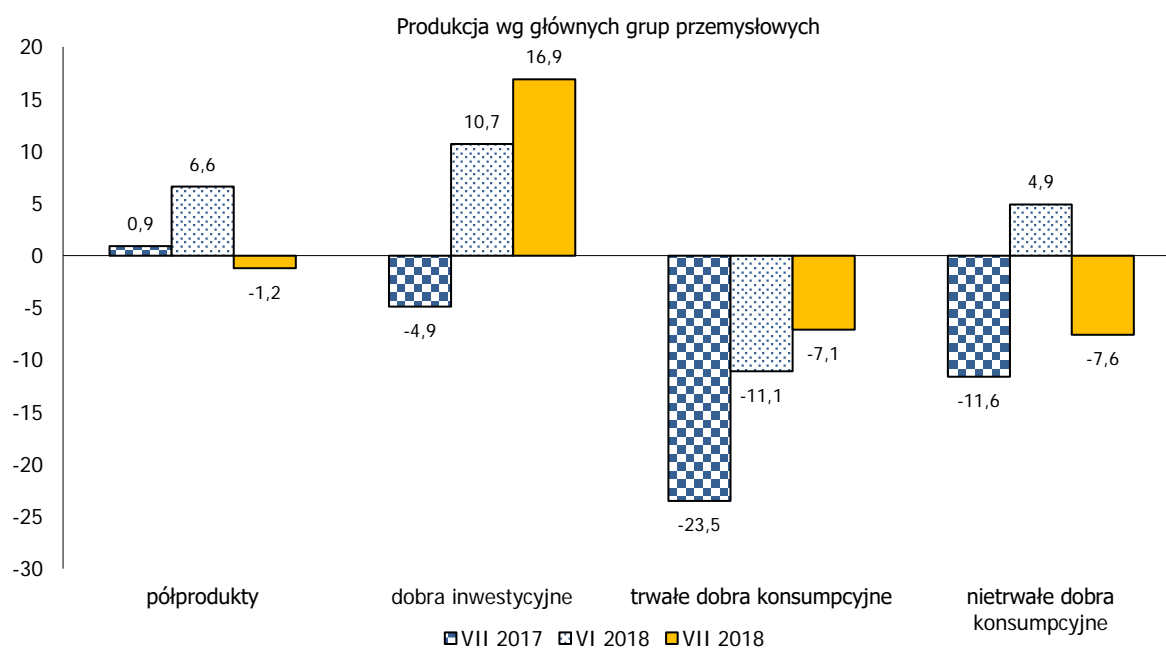
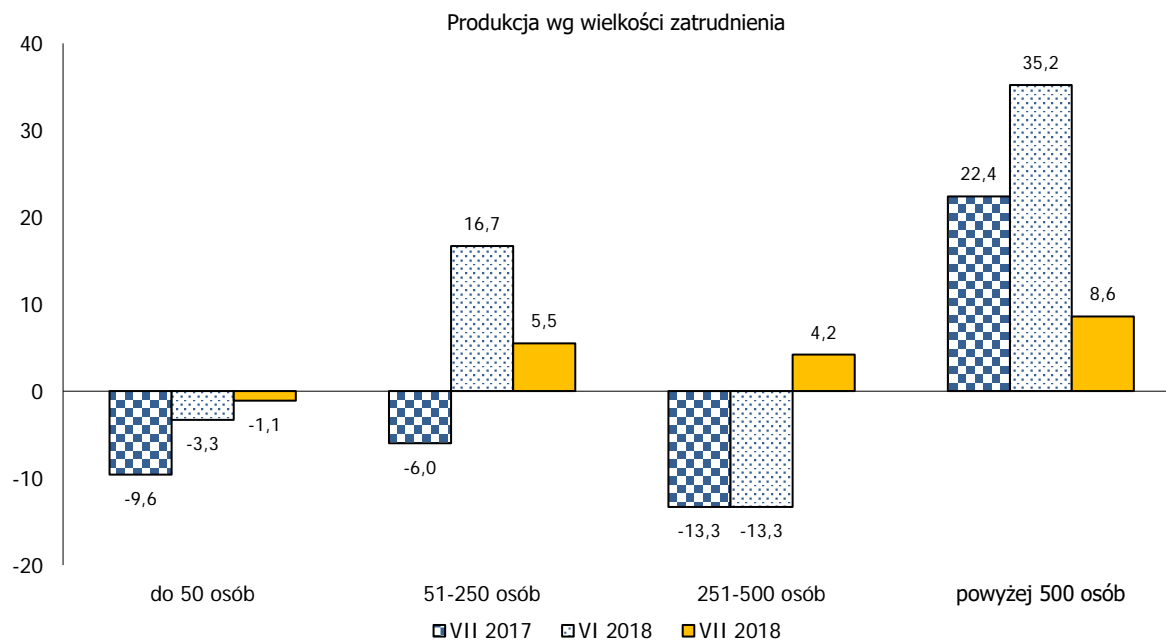
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

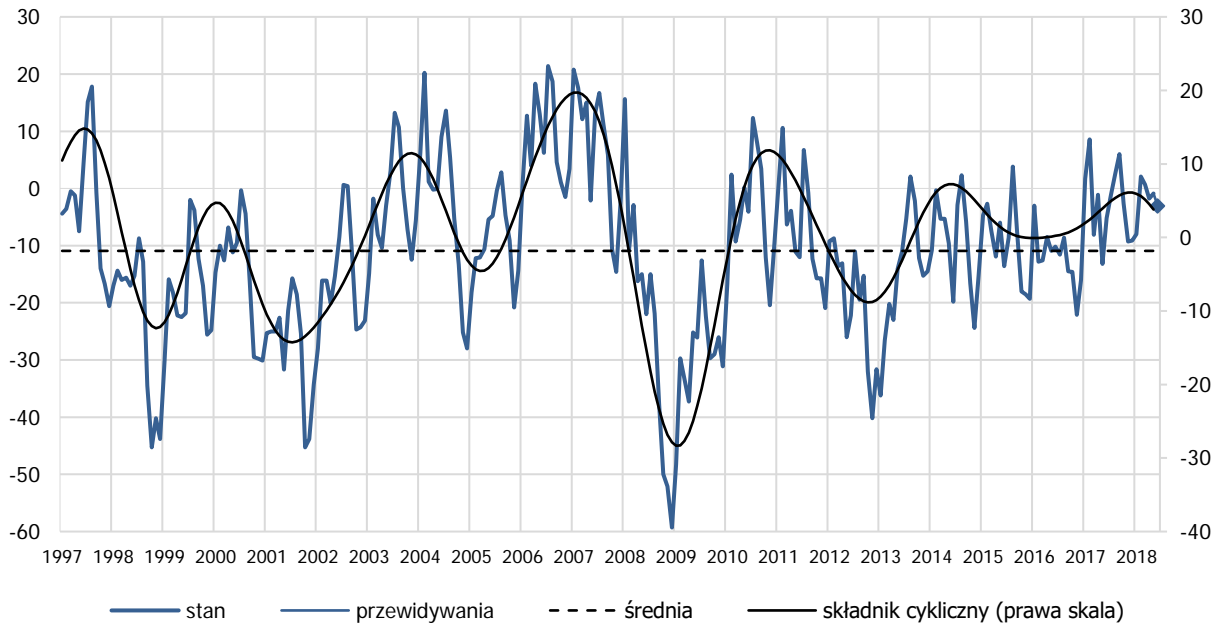

	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
wzrost	20,4	26,9	28,0	26,1	24,9	18,8
brak zmiany	54,1	57,6	51,0	55,0	53,1	62,1
spadek	25,5	15,5	21,0	18,9	21,9	19,1
saldo (1.-3.)	21,4	11,4	7,1	7,1	3,0	-0,2

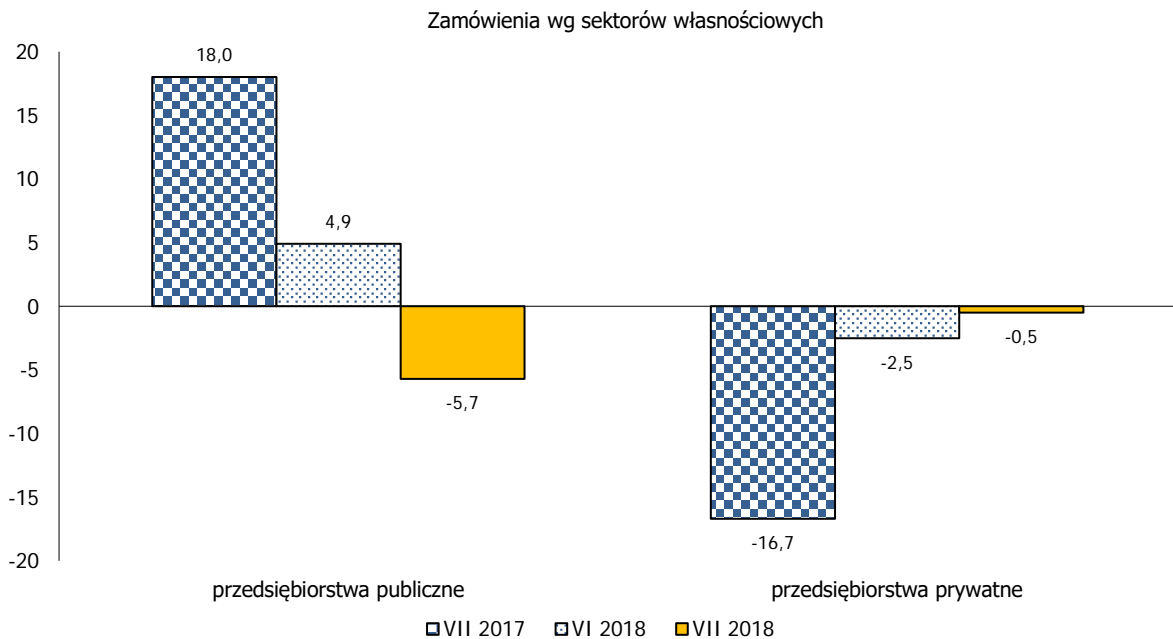

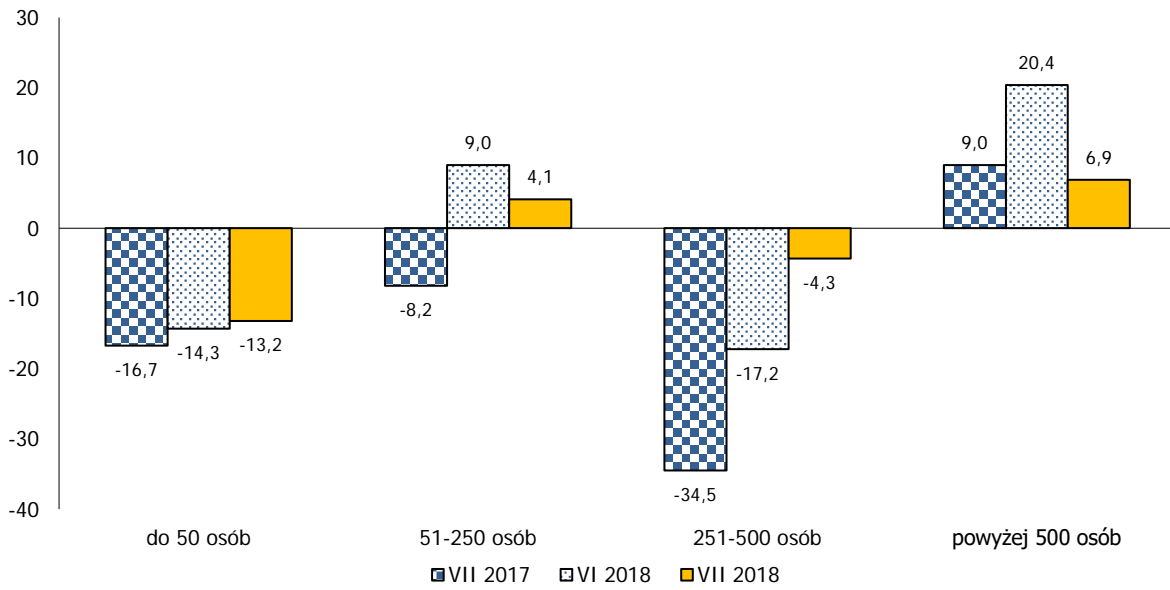
2) Zamówienia ogółem

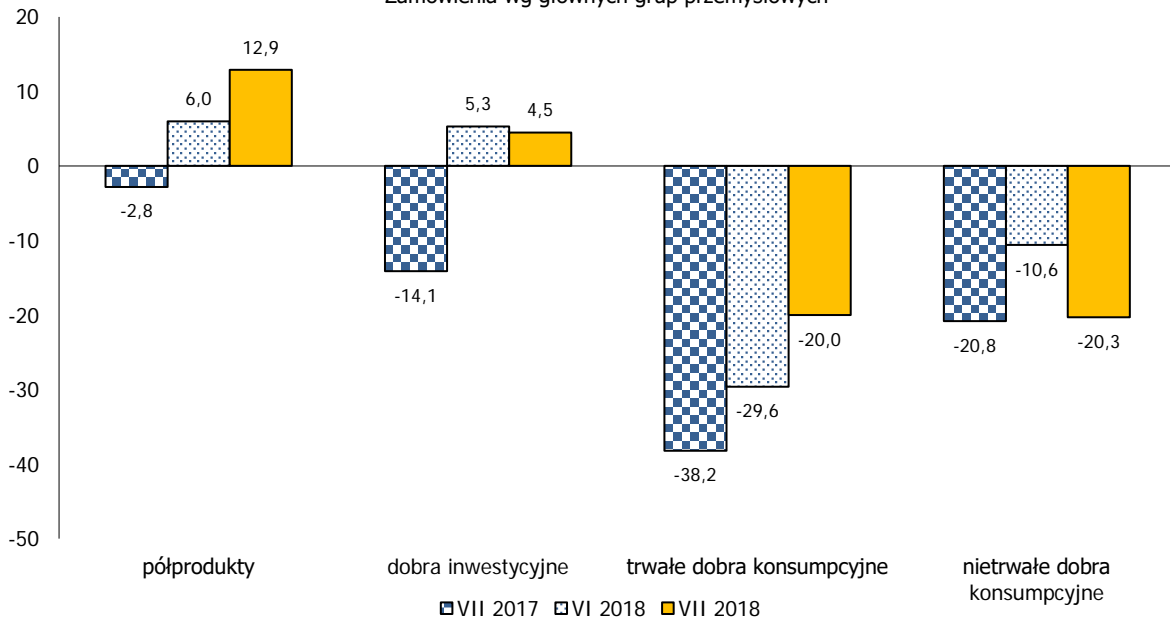
	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
wzrost	18,2	25,6	23,6	21,7	22,2	17,6
brak zmiany	50,3	50,9	53,4	54,8	54,6	61,6
spadek	31,5	23,5	23,0	23,5	23,2	20,7
saldo (1.-3.)	-13,2	2,1	0,7	-1,8	-0,9	-3,1

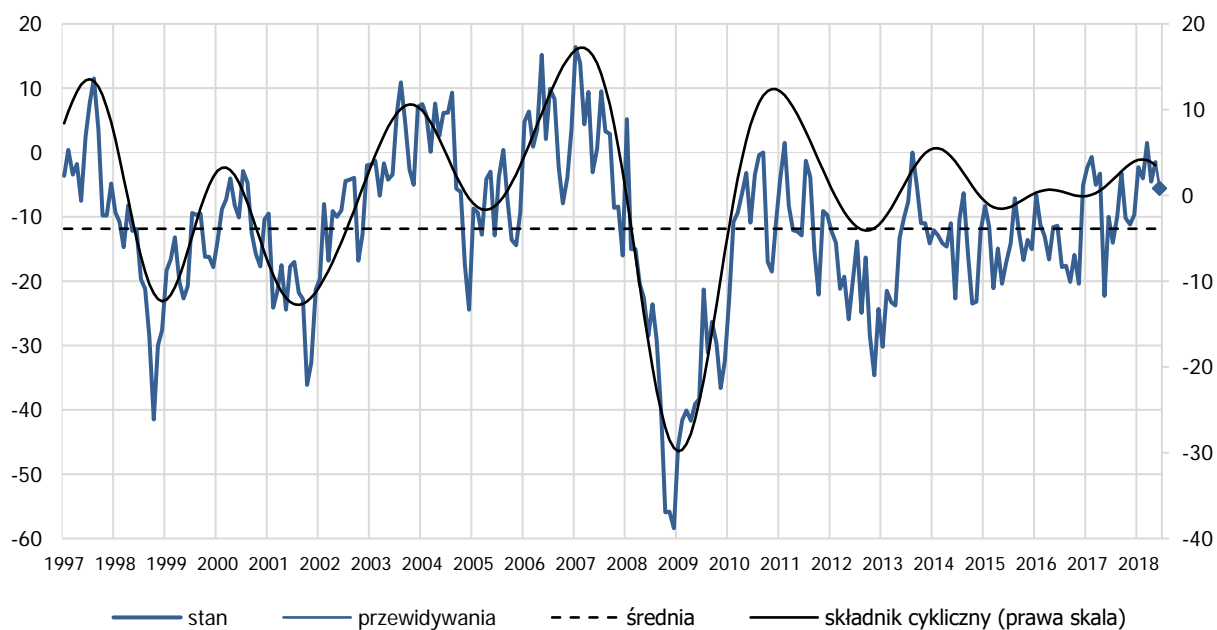
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

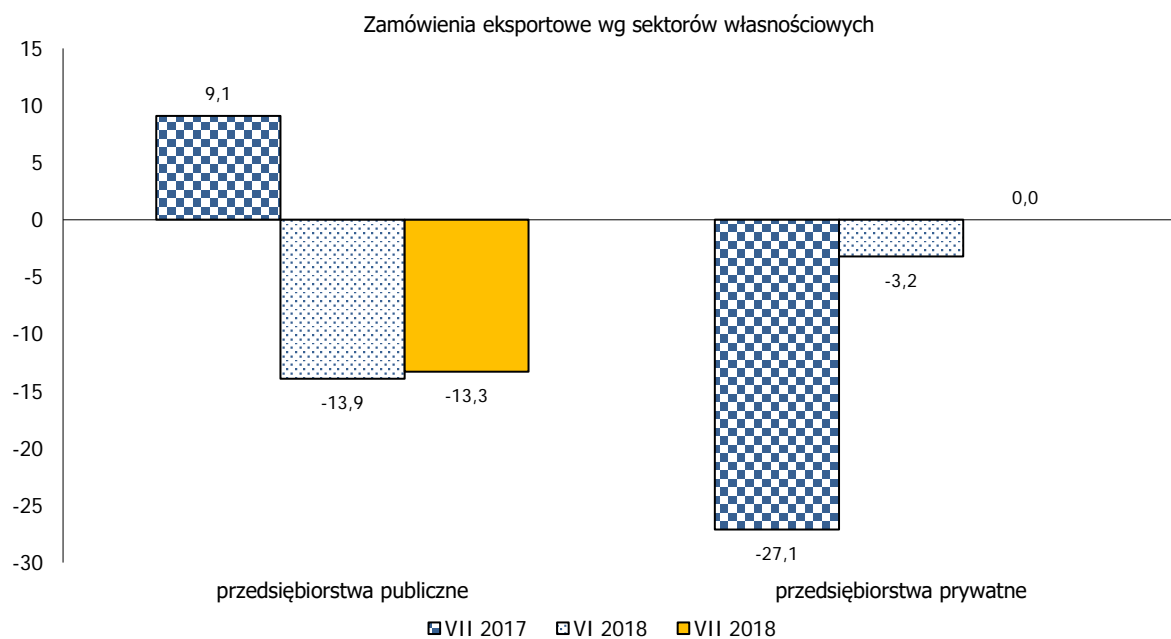
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

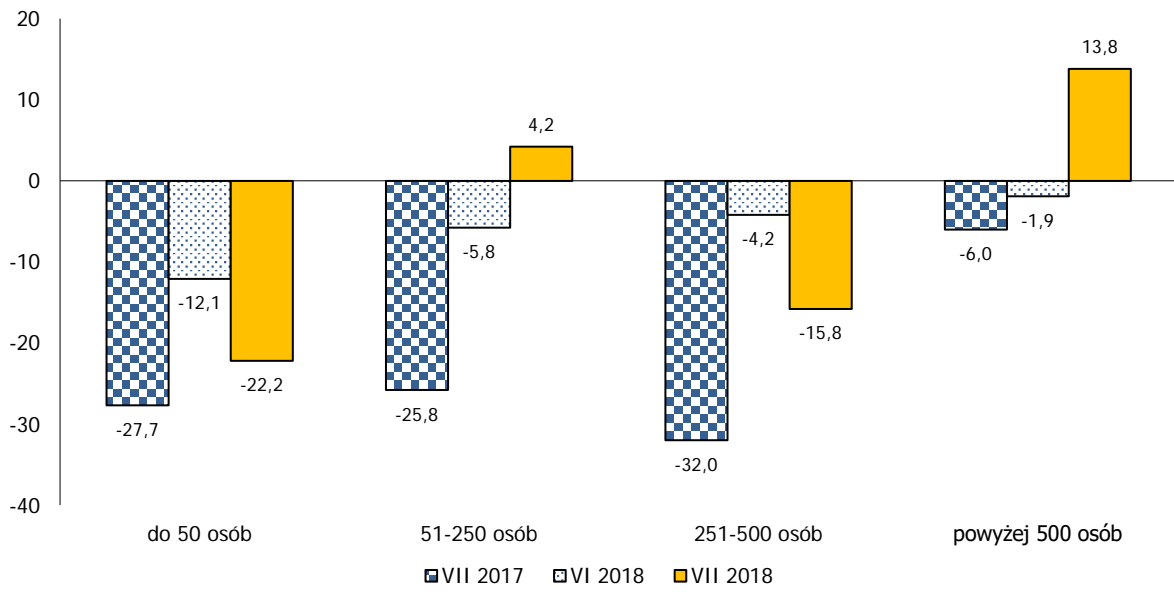
3) Zamówienia eksportowe

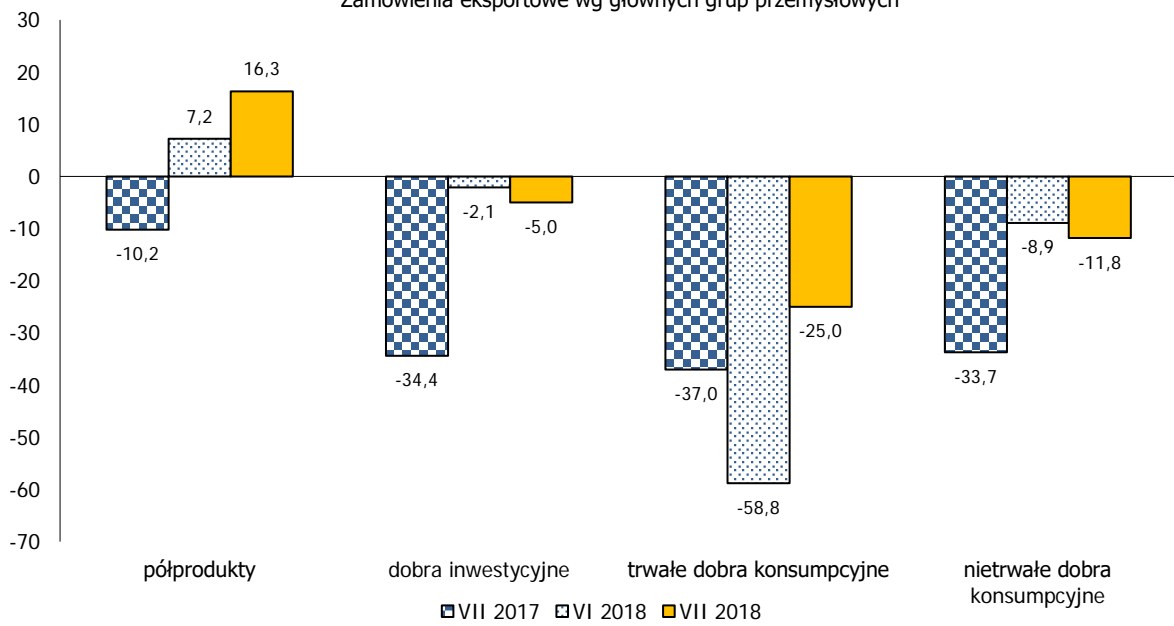
	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
wzrost	11,9	21,9	19,7	18,9	25,3	19,0
brak zmiany	53,9	52,2	62,0	57,7	48,0	56,3
spadek	34,2	25,9	18,2	23,4	26,8	24,6
nie dotyczy	43,2	54,0	55,8	51,0	55,8	55,2
saldo (1.-3.)	-22,3	-4,0	1,5	-4,5	-1,5	-5,6

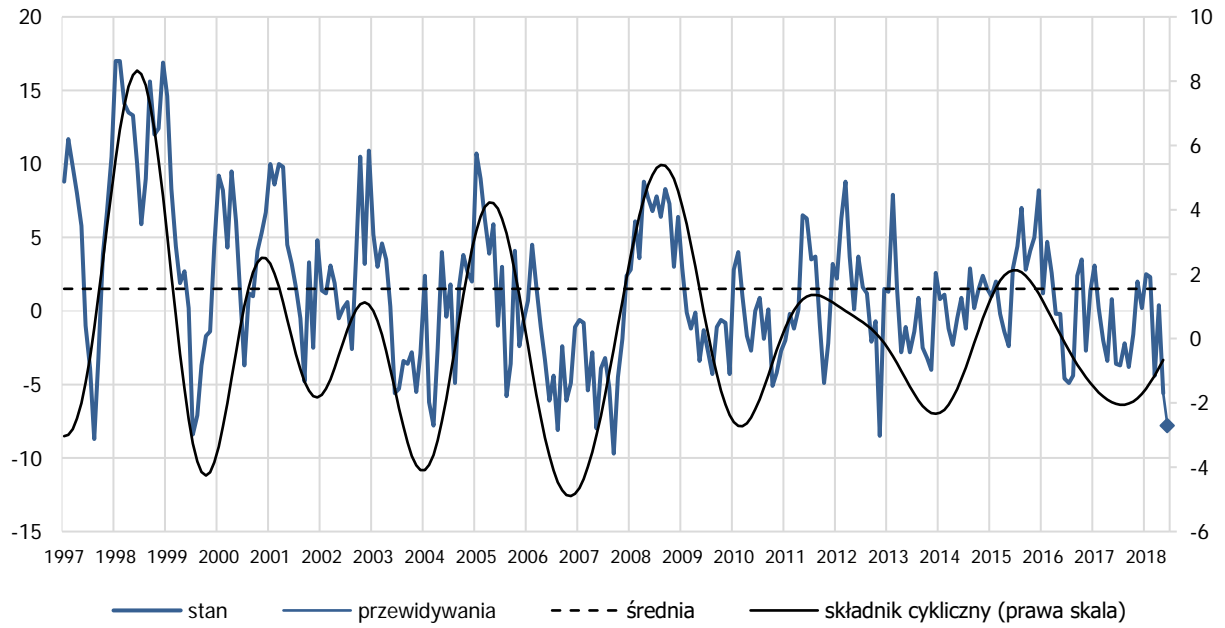
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

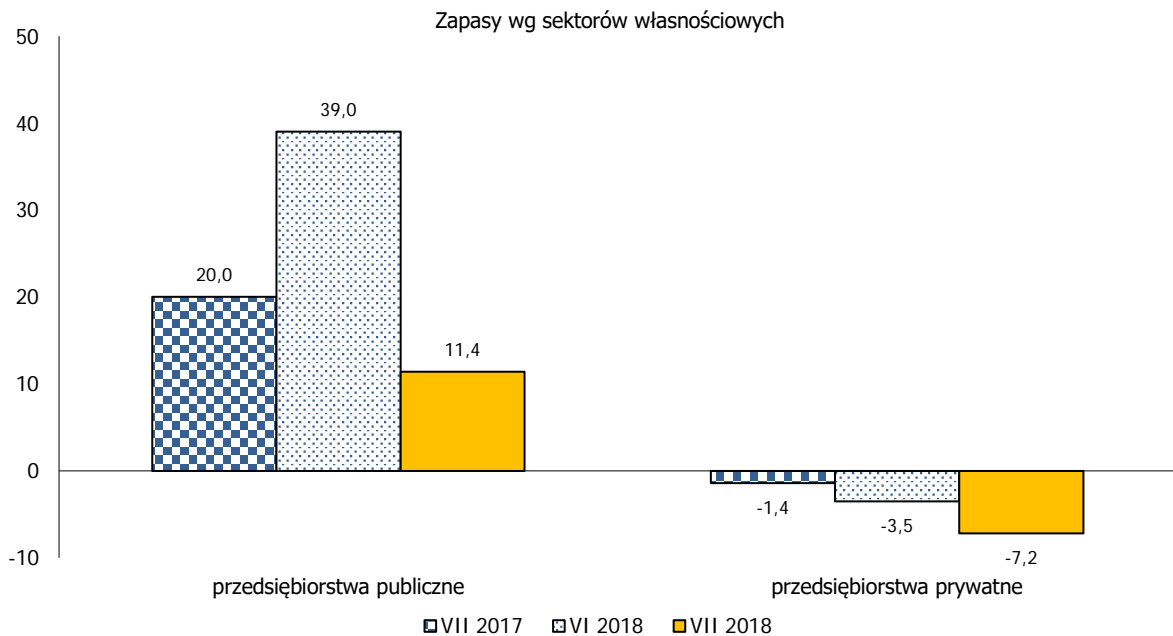
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

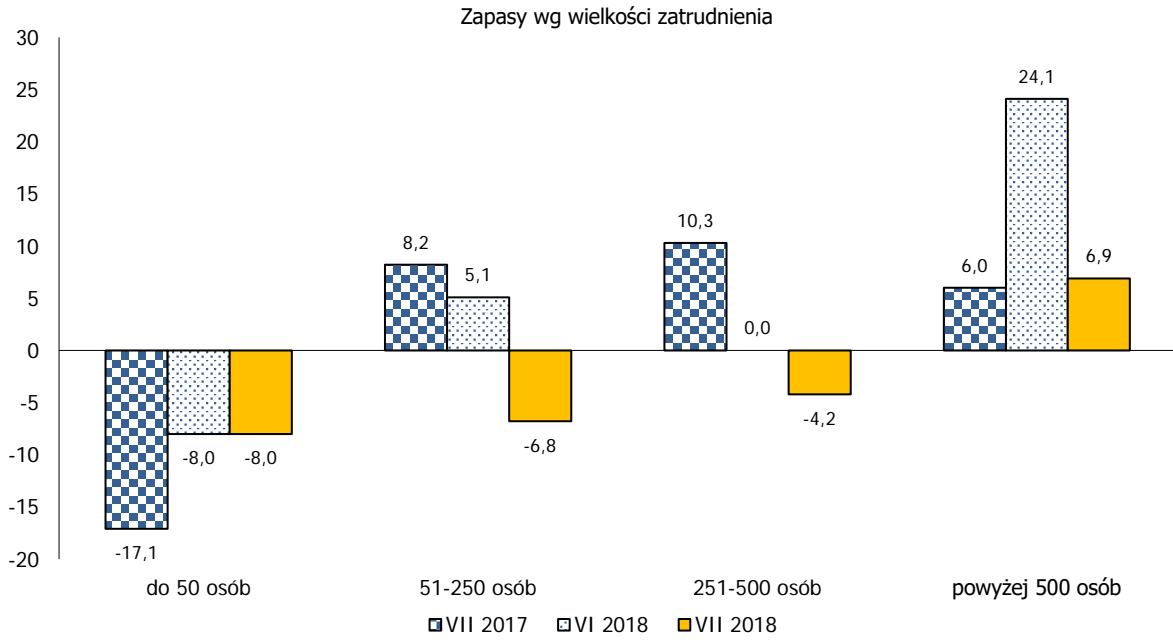

4) Zapasy

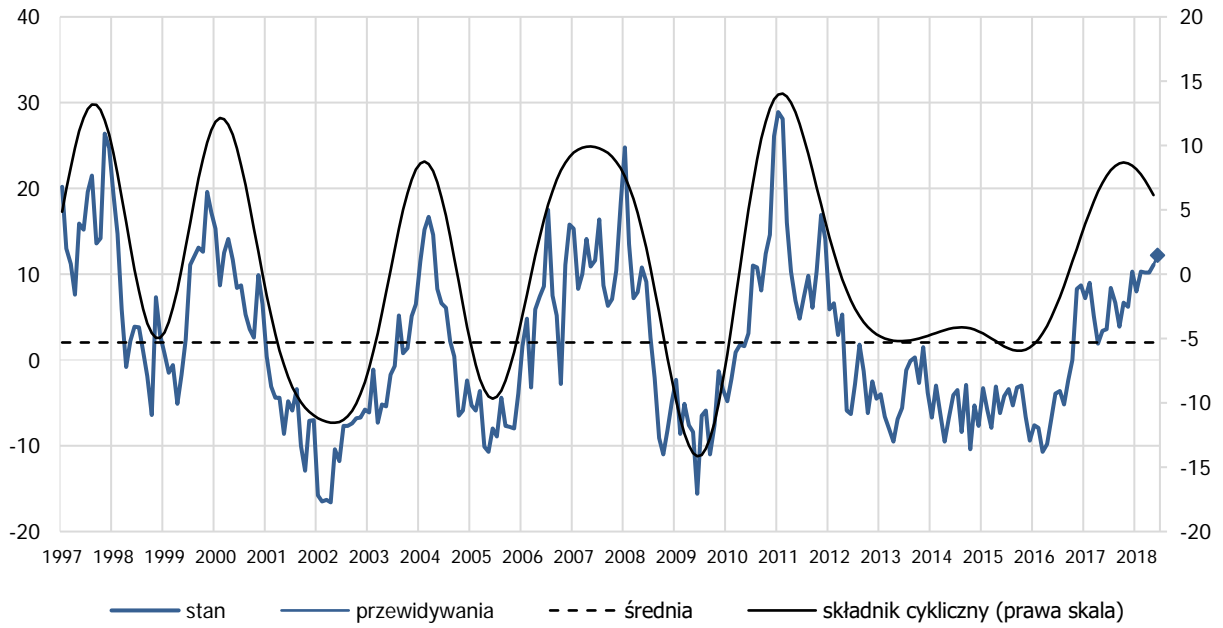

	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
wzrost	16,8	16,7	14,1	18,0	12,9	8,5
brak zmiany	67,2	69,0	67,5	64,5	68,5	75,3
spadek	16,0	14,4	18,4	17,5	18,5	16,2
saldo (1.-3.)	0,8	2,3	-4,4	0,4	-5,6	-7,8

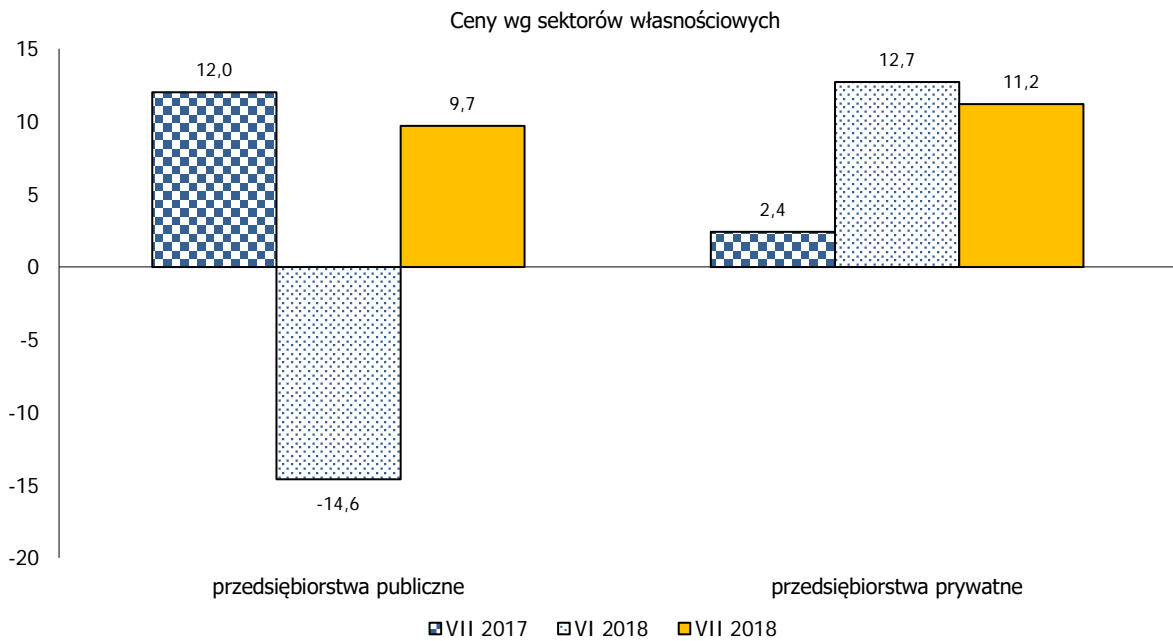

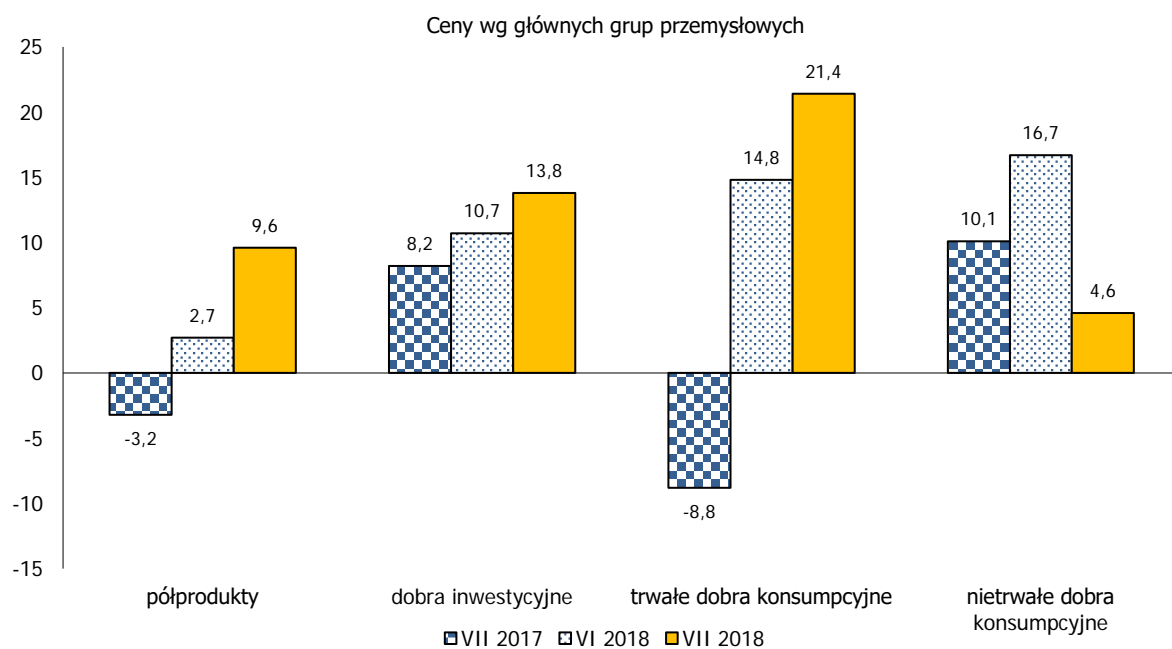
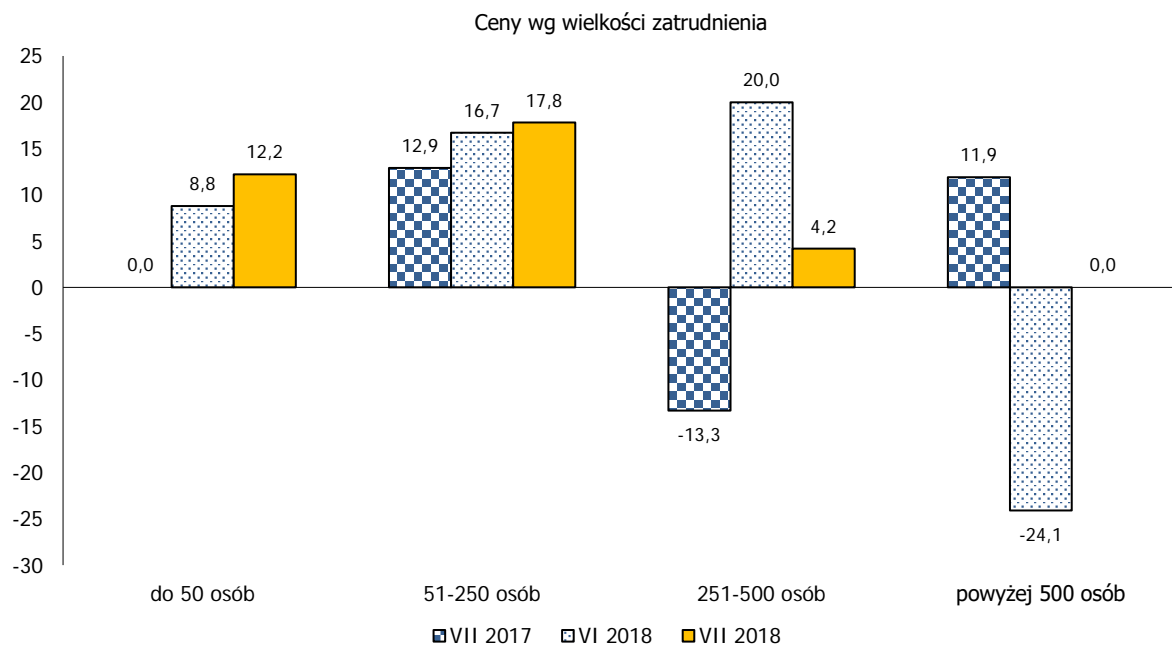

5) Ceny

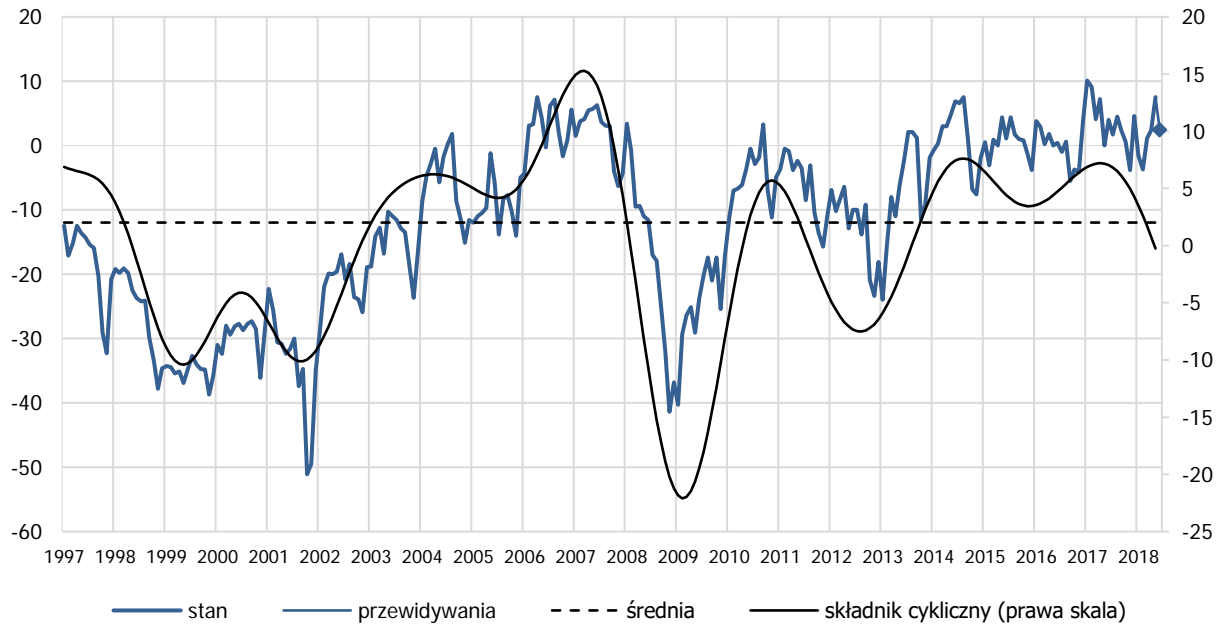

	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
wzrost	12,5	18,5	16,6	18,3	14,7	16,2
brak zmiany	78,4	73,3	77,0	73,7	81,8	79,8
spadek	9,1	8,2	6,4	8,0	3,5	4,0
saldo (1.-3.)	3,4	10,3	10,2	10,2	11,1	12,2

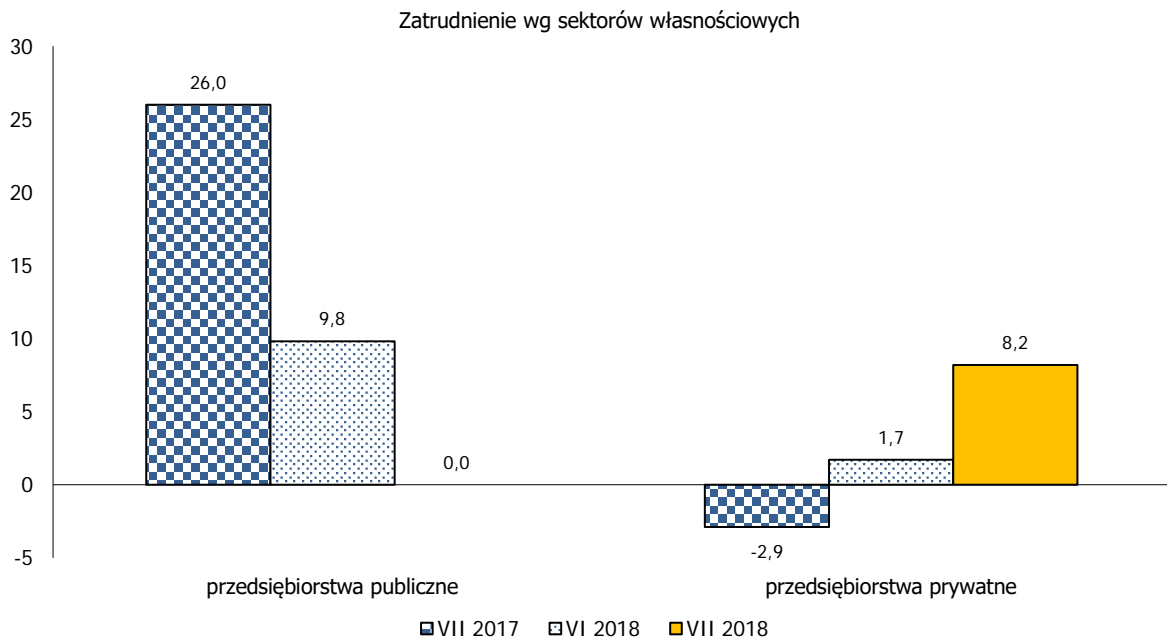

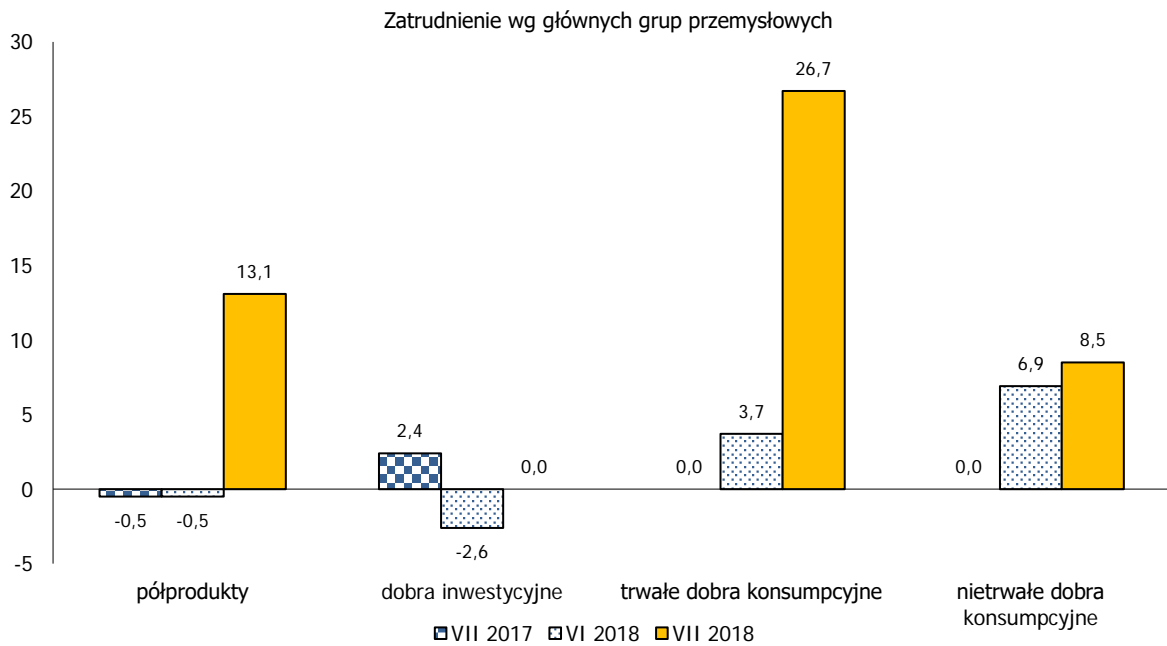
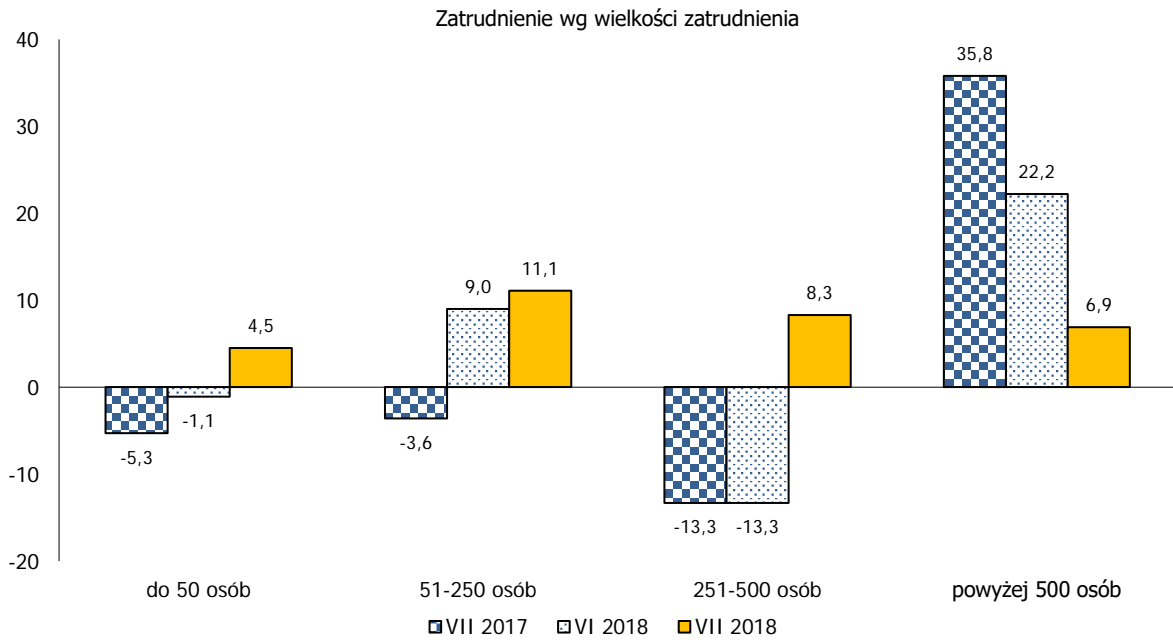

6) Zatrudnienie

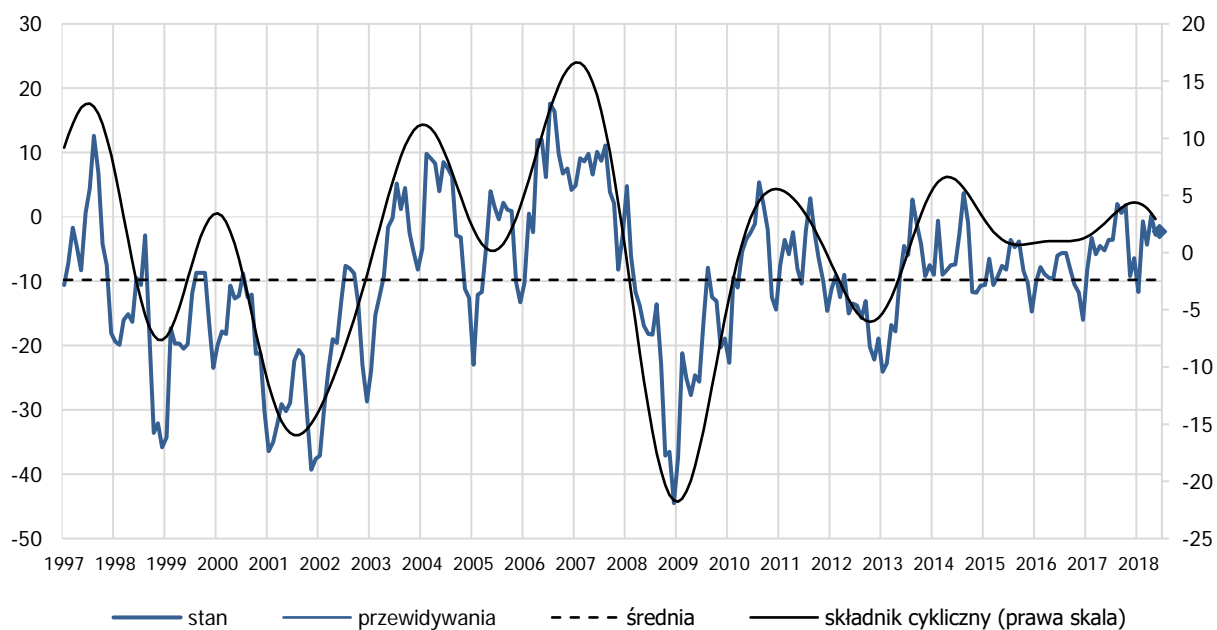

	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
wzrost	16,0	14,0	14,1	17,7	19,7	13,7
brak zmiany	68,0	68,3	73,0	67,0	68,1	75,0
spadek	16,0	17,7	13,0	15,3	12,2	11,3
saldo (1.-3.)	0,0	-3,7	1,1	2,4	7,5	2,4

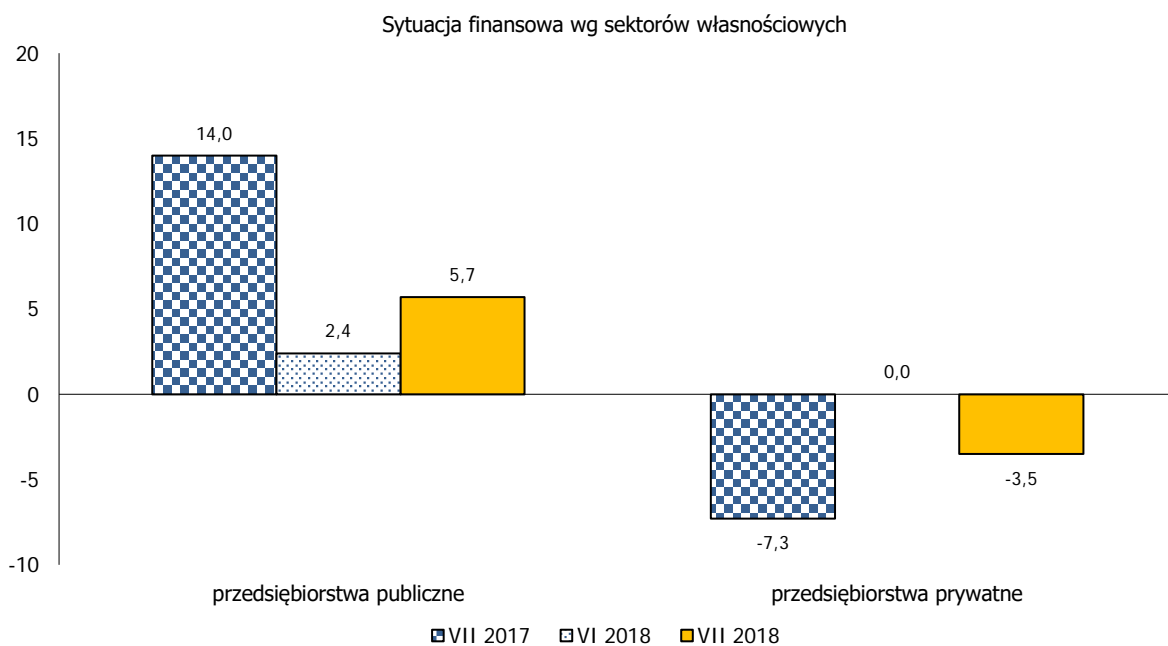

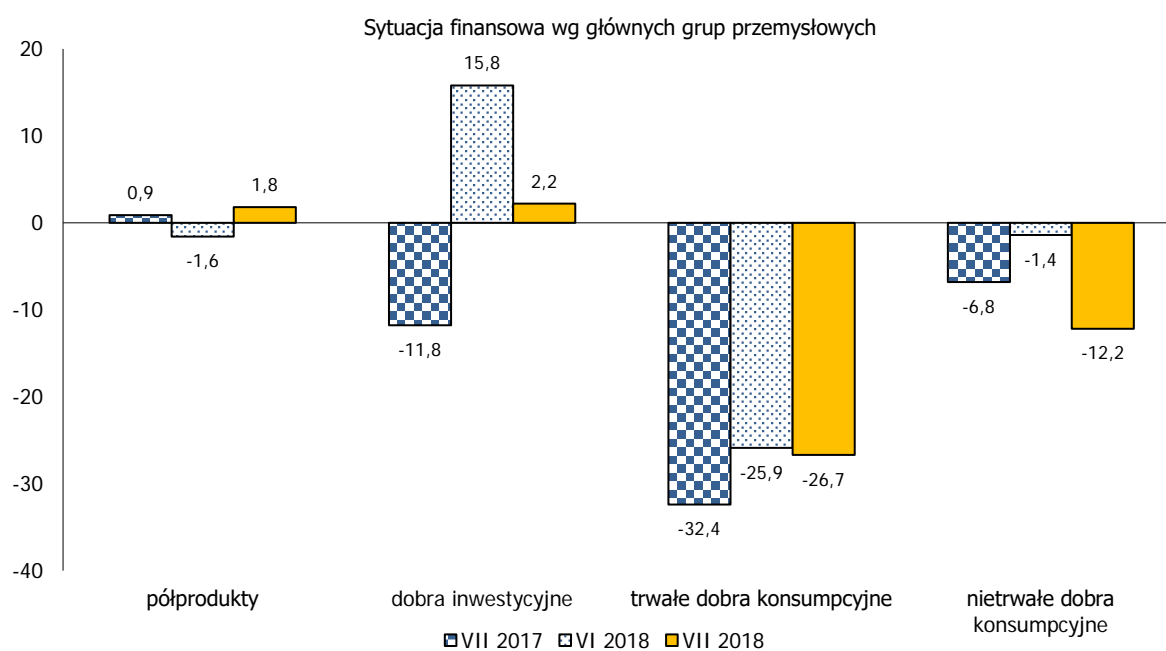
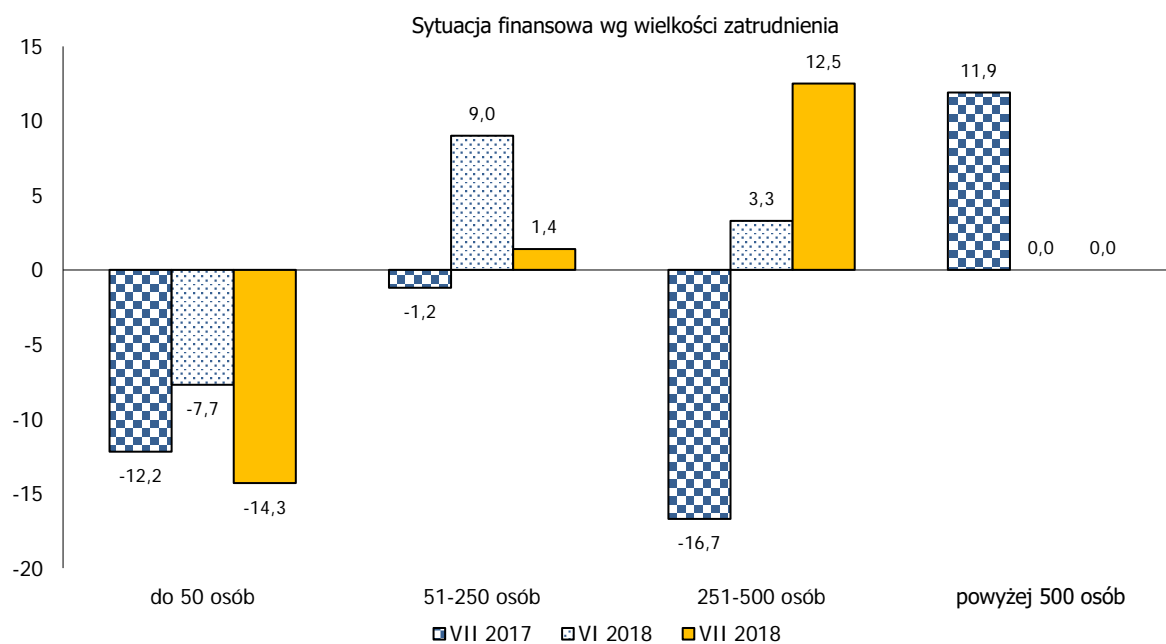

7) Sytuacja finansowa

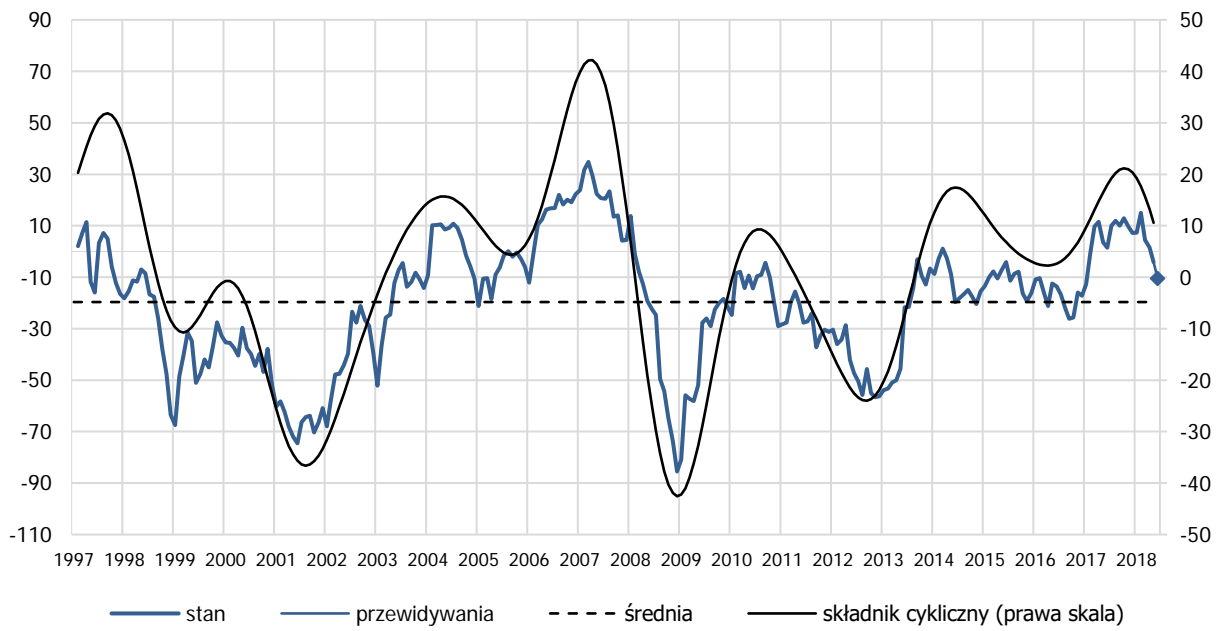

	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
poprawa	13,9	16,9	15,0	16,2	14,2	14,0
brak zmiany	67,1	65,6	65,7	67,8	68,8	69,6
pogorszenie	19,0	17,5	19,3	16,0	17,0	16,4
saldo (1.-3.)	-5,2	-0,7	-4,3	0,2	-2,8	-2,3

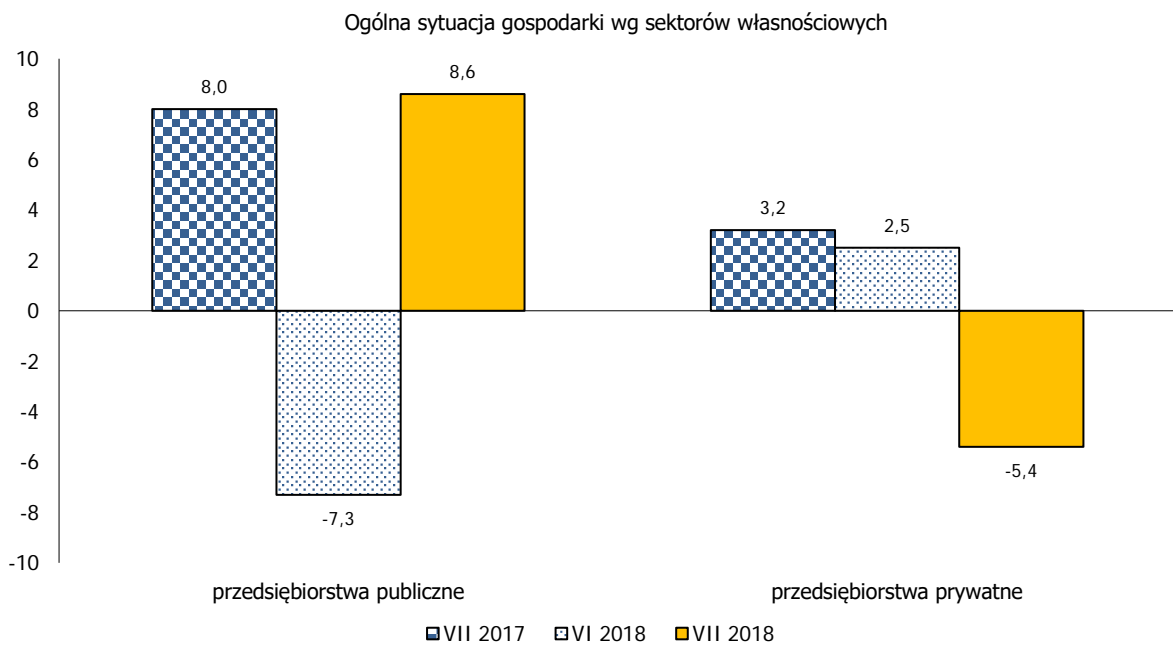

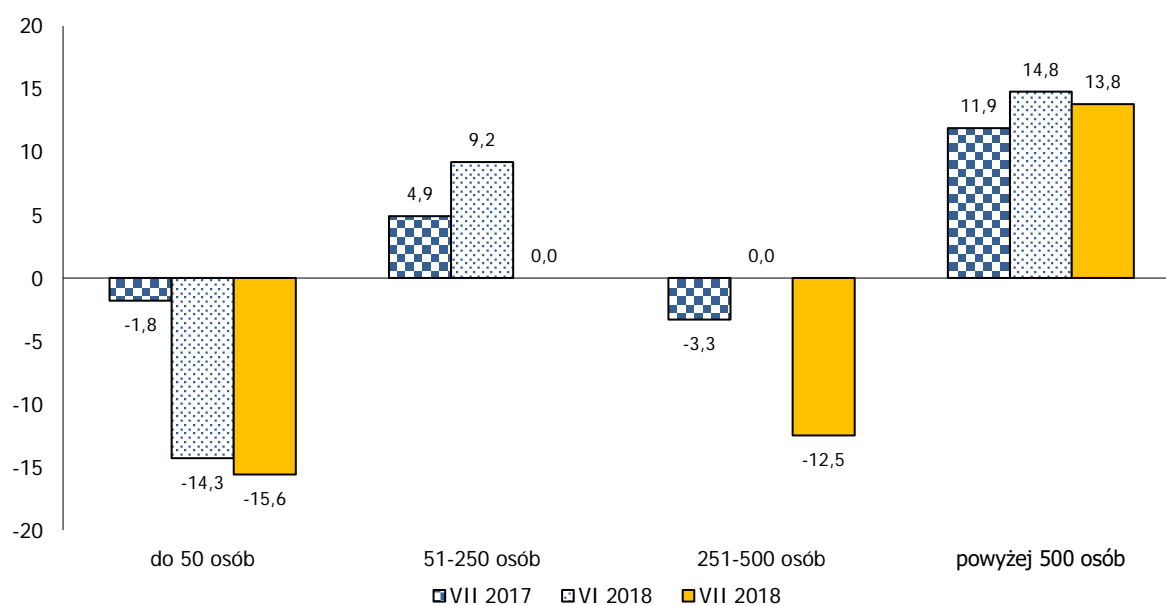
8) Ogólna sytuacja gospodarki

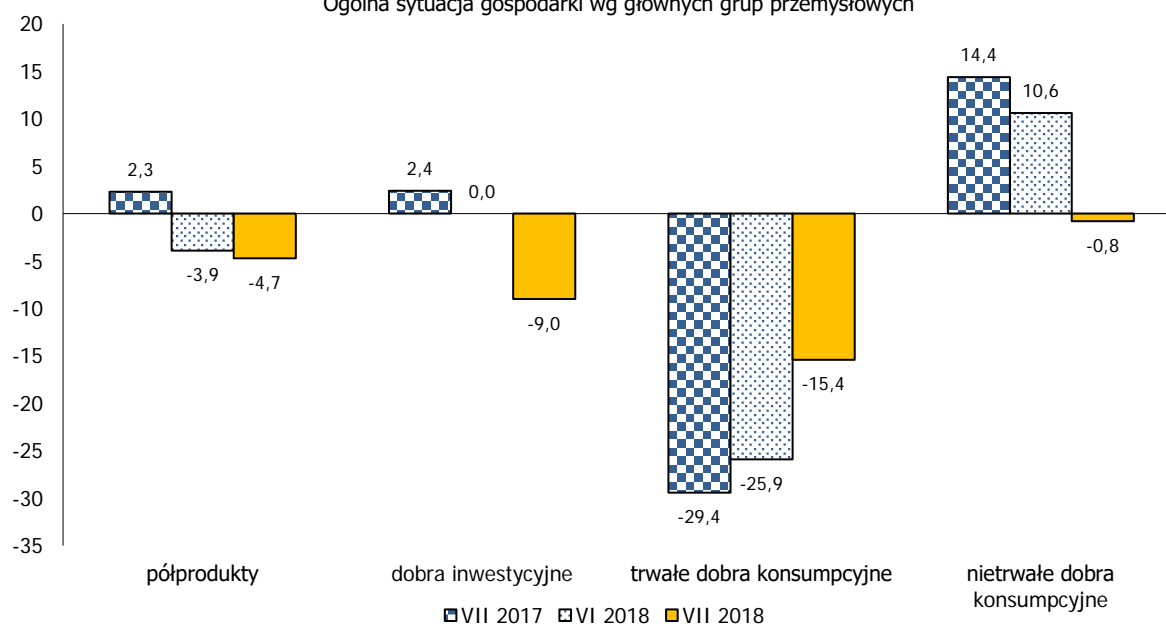
	VII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	przewidywania
poprawa	18,4	26,5	20,2	17,8	15,0	12,7
brak zmiany	66,8	62,1	64,0	66,1	65,8	64,0
pogorszenie	14,8	11,5	15,8	16,2	19,2	23,3
saldo (1.-3.)	3,6	15,0	4,4	1,6	-4,2	-10,6

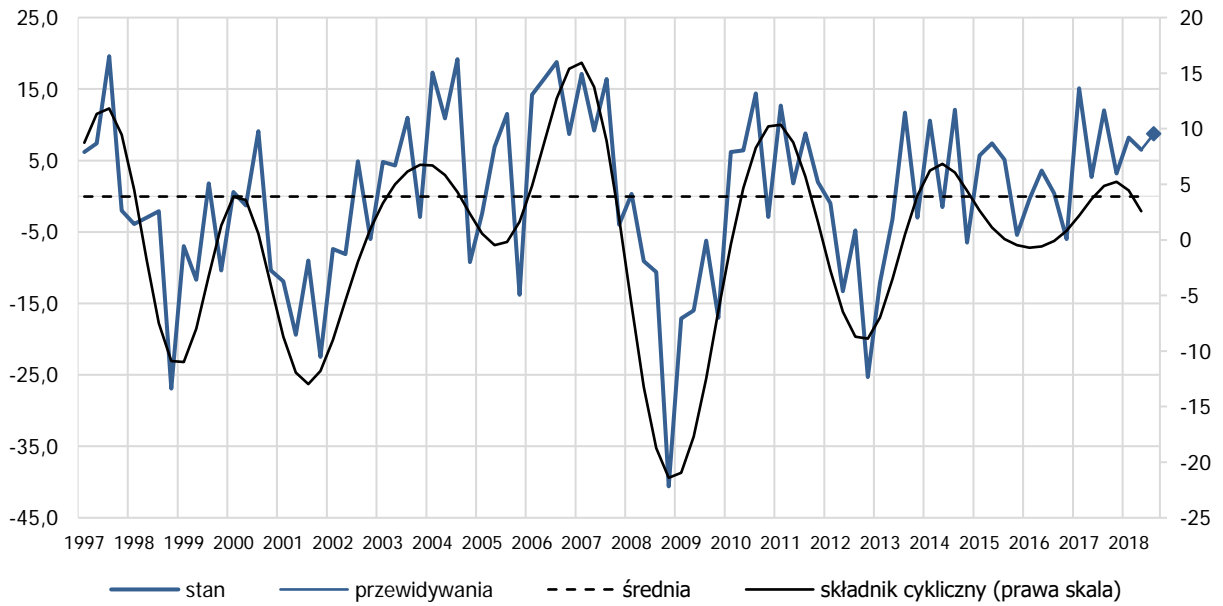
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

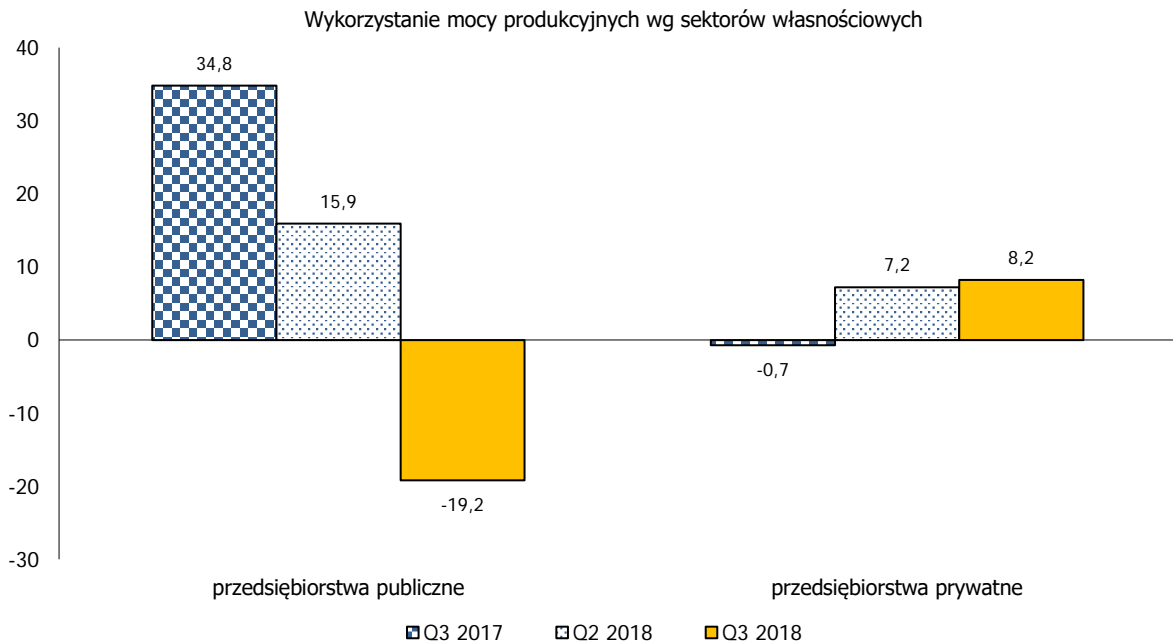
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

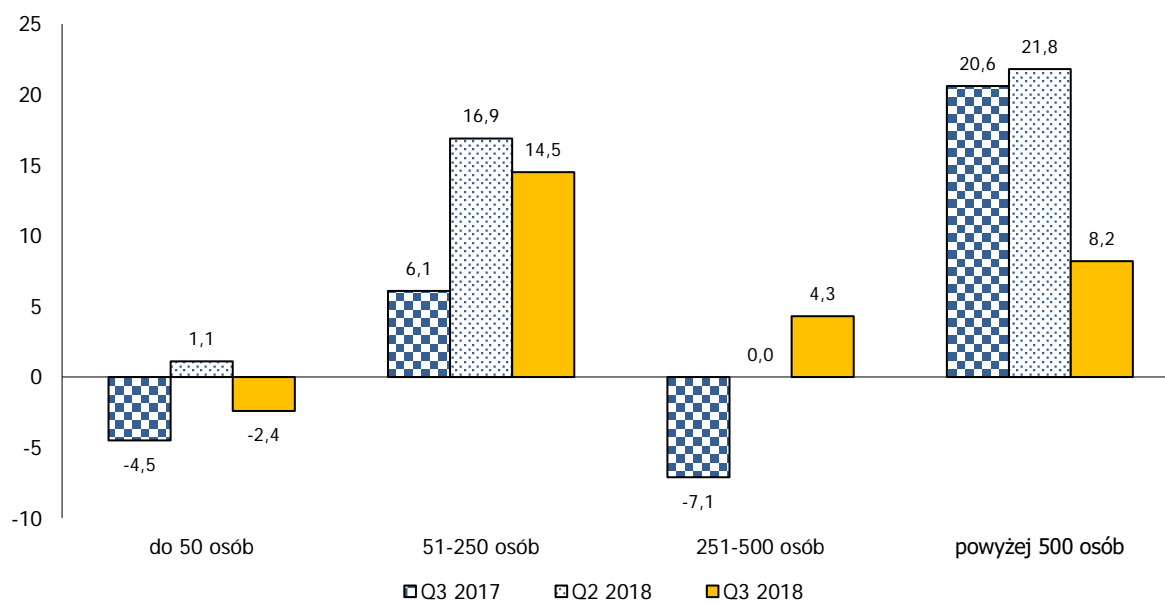
9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych

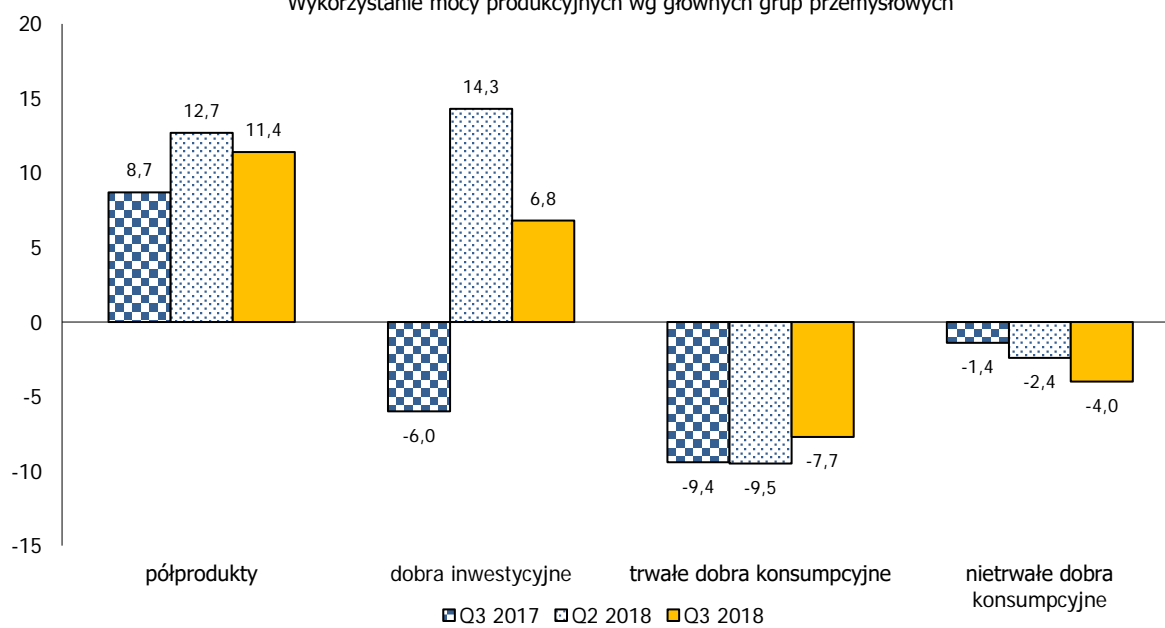
	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
wzrost	19,3	23,3	20,2	18,9	20,4	17,9
brak zmiany	64,0	65,3	62,7	70,3	65,7	72,9
spadek	16,6	11,3	17,0	10,8	13,9	9,2
saldo (1.-3.)	2,7	12,0	3,2	8,2	6,5	8,7
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	74,4	75,7	70,3	73,9	73,2	75,8

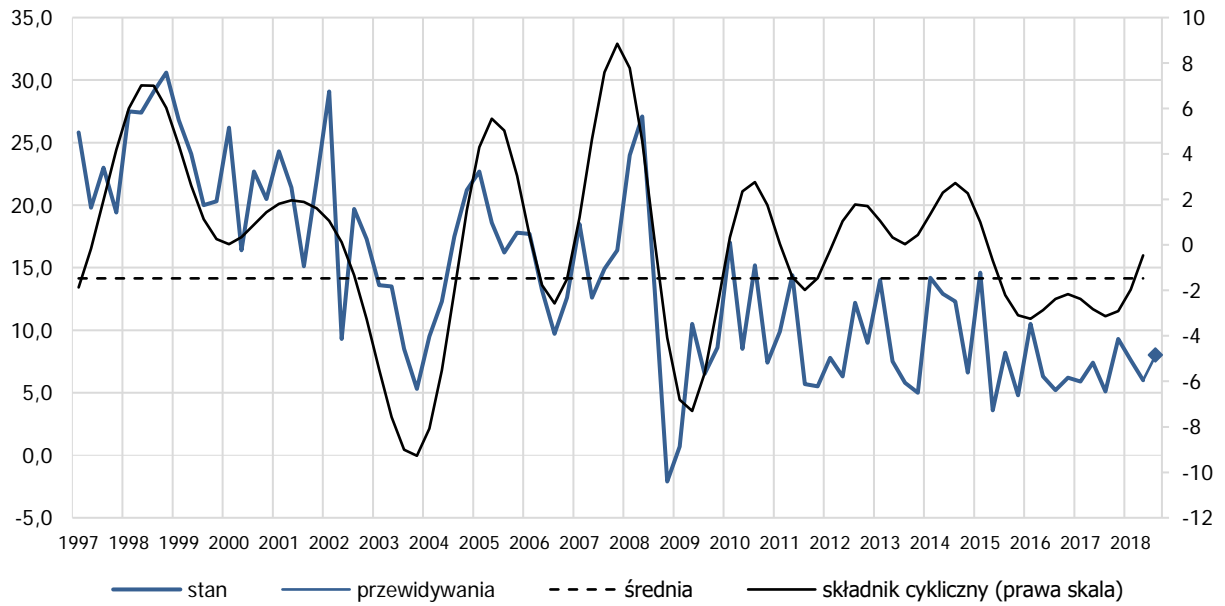
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia

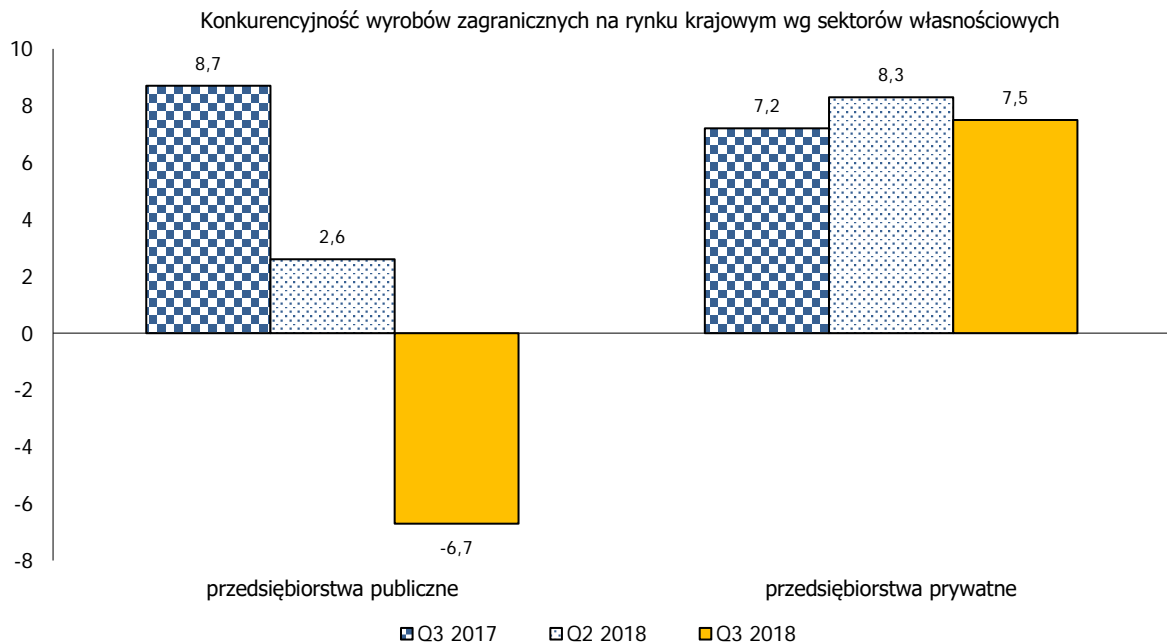
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

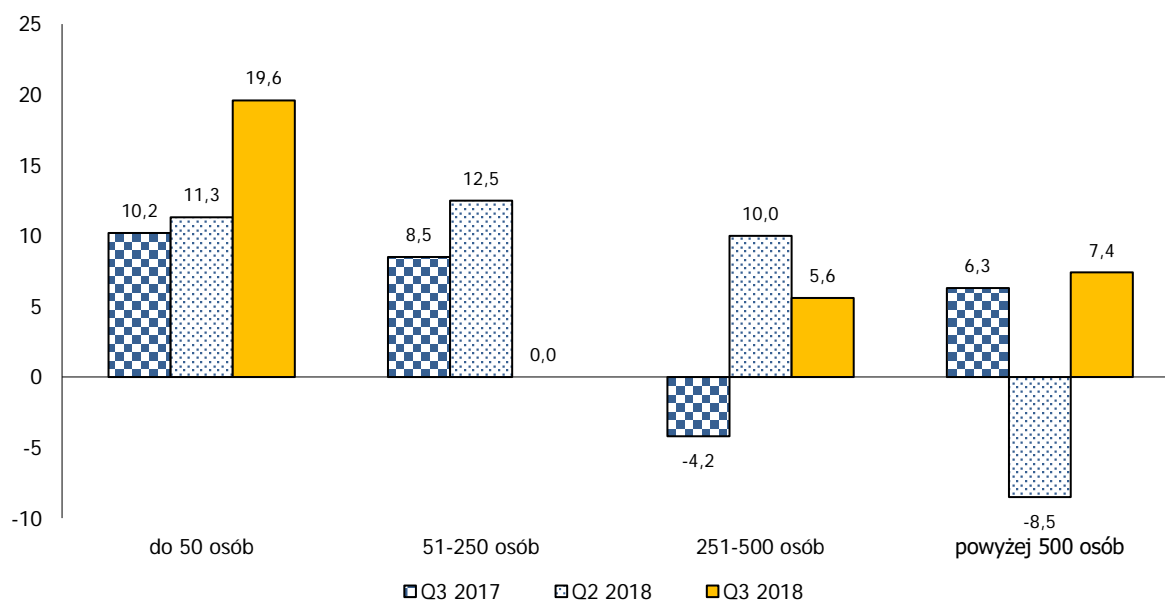
10) Konkurencyjność towarów zagranicznych

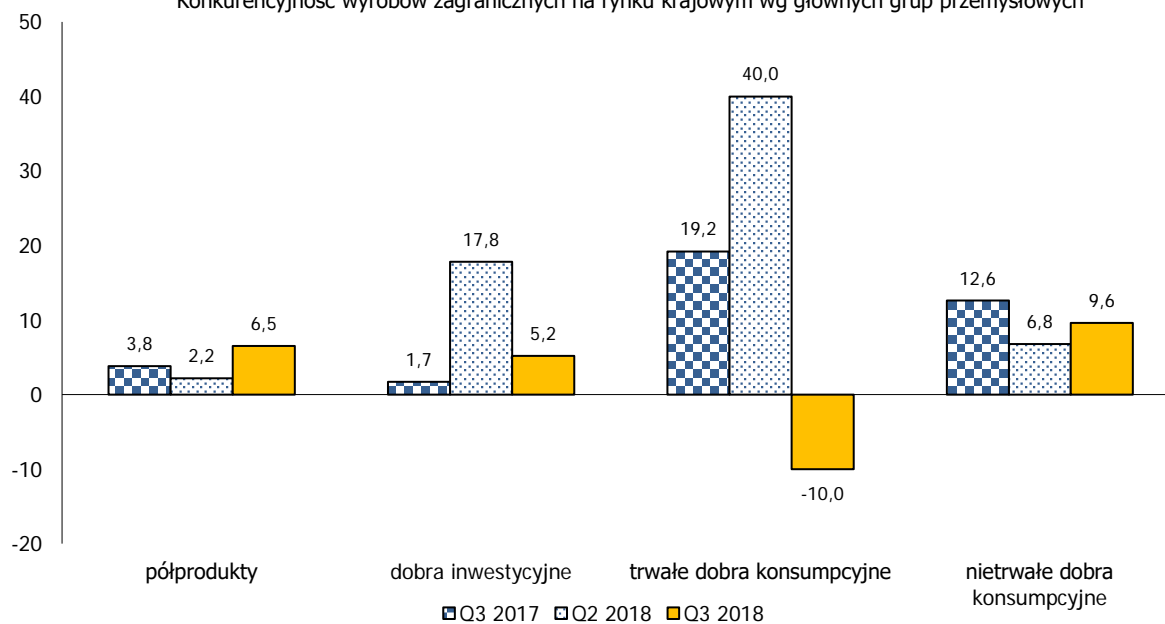
	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
wzrost	12,5	10,5	14,8	12,4	11,3	12,6
brak zmiany	82,4	84,1	79,7	82,8	83,3	82,8
spadek	5,1	5,4	5,5	4,8	5,3	4,6
trudno ocenić	38,8	42,5	42,8	44,3	48,2	57,6
saldo (1.-3.)	7,4	5,1	9,3	7,6	6,0	8,0

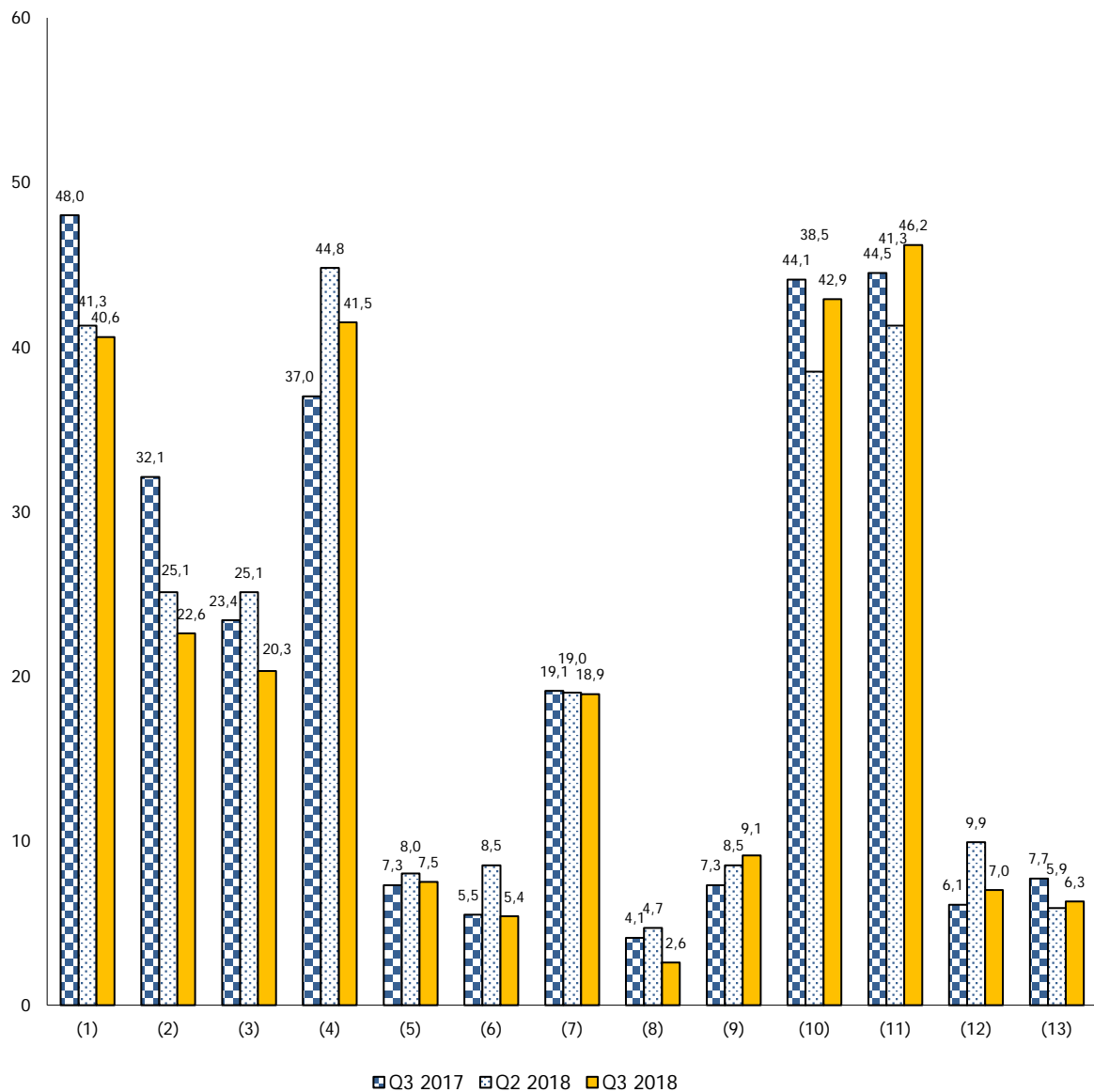
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia

Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg głównych grup przemysłowych

11) Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

III. SUMMARY

In July, 2018 business situation in the manufacturing industry slightly improved. The industrial confidence indicator (ICI RIED) increased by 0.3 pts to 1.5 pts, and is now 6.2 pts up from the respective last year figure. Positive seasonal factors are fading away and negative cyclical ones are getting reinforced. The substantial annual increase in ICI is a result of the base effect (in July, 2017 the indicator unexpectedly and sharply declined). The balances of production and financial situation dropped, and firms' opinions about general economic situation in the country worsened. On the other hand, the balances of orders and employment increased, and finished goods inventories fell. Nevertheless, producers, esp. private ones, are pessimistic about their business prospects. The weak decreasing tendency is expected to continue.